

POZNAŃSKI PRZEWODNIK
po ulgach i uprawnieniach
dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin

Stan prawny z dnia 31.07.2019

POZnań*

Szanowni Państwo!

W celu przybliżenia podstawowego katalogu form wsparcia i instrumentów aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Poznania o ograniczonej sprawności przygotowano *Poznański przewodnik po ulgach i uprawnieniach dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin*.

Przewodnik, który trzymają Państwo w rękach, przedstawia informacje o podstawowych formach wsparcia i pomocy zarówno w formie finansowej, jak i w formie ulg, zwolnień, usług specjalistycznych oraz udogodnień w przypadku różnych form aktywności. W publikacji można znaleźć informacje o instytucjach świadczących wsparcie wraz z syntetycznym opisem procedur. Ponadto poradnik zawiera informacje dotyczące zakresu dostępności do instytucji oferujących wsparcie i usługi dla osób o ograniczonej sprawności.

Treści zawarte w poradniku opierają się na stanie prawnym z dnia 31 lipca 2019 roku.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane informacje ułatwią Państwu dotarcie do adekwatnej formy pomocy w celu zaspokojenia swych potrzeb i oczekiwań.

Autorzy

Wszelkie uwagi prosimy kierować na adres:

wziss@um.poznan.pl

ul. 3 Maja 46, IV piętro, pok. 419, 61-728 Poznań

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Poznania

ds. Osób z Niepełnosprawnościami

tel. 61 878 54 75, 61 878 58 21

Rozdział I	
Orzekanie o niepełnosprawności i niezdolności do pracy	7
Rozdział II	
Rehabilitacja społeczna	13
Wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie	14
1. Likwidacja barier w komunikowaniu się i barier technicznych	14
2. Zakup sprzętu rehabilitacyjnego	15
3. Likwidacja barier architektonicznych	16
4. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	17
5. Turnus rehabilitacyjny	18
6. Program Aktywny Samorząd	19
7. Zasiłek okresowy	22
8. Zasiłek stały	22
Inne formy wsparcia	22
1. Usługi asystenckie	22
2. Wypożyczanie i dowóz książek do domu	23
3. Miejska wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	24
Rozdział III	
Świadczenia socjalne – Poznańskie Centrum Świadczeń	25
1. Świadczenie pielęgnacyjne	26
2. Zasiłek pielęgnacyjny	28
3. Specjalny zasiłek opiekuńczy	29
4. Zasiłek dla opiekuna	31
5. Świadczenie wychowawcze (program 500+)	33
6. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka „Za życiem”	34
7. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością	35
8. Dodatek mieszkaniowy i obniżka czynszu	36
9. Karta Dużej Rodziny	42
10. Wielkopolska Karta Rodziny	44

Rozdział IV

Ulgi i uprawnienia

47

1. Komunikacja	48
1.1 Komunikacja miejska	48
1.2 PKP	50
1.3 PKS	54
1.4 Linie lotnicze	55
1.5 Bezpłatny transport do placówek oświaty	56
1.6 Karta parkingowa	57
1.7 Strefa Płatnego Parkowania	59
2. Podatki	60
3. Usługi pocztowe	64
4. Usługi telekomunikacyjne	66
5. Abonament RTV	67
6. Dostępna kultura	68
7. Opłata paszportowa	72
8. Ulga w opłacie za żłobek	73
9. Udogodnienia w wyborach	73
10. Dostęp do tłumacza języka migowego	78
11. Pies asystujący	79
12. Uprawnienia podczas korzystania ze świadczeń zdrowotnych	80

Rozdział V

Rehabilitacja zawodowa

83

Uprawnienia pracownicze	84
1. Czas pracy	84
2. Prawo do dodatkowego urlopu	84
3. Ochrona zatrudnienia	85

Rozdział VI

Ważniejsze akty prawne

87

Indeks spraw

90

ROZDZIAŁ I

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

Orzekanie o niepełnosprawności

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy (definicja ustawowa). W ramach tak zdefiniowanego pojęcia prowadzone jest postępowanie orzecznicze mające na celu ustalenie:

- * niepełnosprawności osób w wieku do 16. roku życia;
- * stopnia niepełnosprawności w stosunku do osób, które ukończyły 16. rok życia;
- * wskazań do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów, stosownie do naruszenia sprawności organizmu i wynikających z tego ograniczeń funkcjonalnych.

Termin i sposób załatwiania

Postępowanie realizowane w ramach systemu orzekania o niepełnosprawności jest zespołowe i dwuinstancyjne. Organami właściwymi do orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności są:

- * powiatowe (miejskie) zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, jako organy działające w I instancji,
- * wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, działające jako organy orzecznicze w II instancji.

W orzeczeniu powiatowego (miejskiego) zespołu, poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, powinny być zawarte wskazania dotyczące w szczególności:

- ✓ odpowiedniego zatrudnienia, uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
- ✓ szkolenia, w tym specjalistycznego,
- ✓ zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
- ✓ uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- ✓ konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,

- ✓ korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług społecznych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- ✓ konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- ✓ konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- ✓ spełniania przez osobę przesłanek do wydania karty parkingowej.

Osoba orzekana, lub jej przedstawiciel ustawowy, powinna być powiadomiona o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed terminem jego rozpatrzenia.

Tryb odwoławczy

Od orzeczenia wydanego w I instancji osoba zainteresowana lub przedstawiciel ustawowy mogą wnieść, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia, odwołanie do wojewódzkiego zespołu za pośrednictwem powiatowego zespołu, który wydał orzeczenie. Natomiast od orzeczenia wydanego przez organ wojewódzki przysługuje odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

W postępowaniu odwoławczym wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, podobnie jak zespół powiatowy, ma prawo skorzystać z instytucji samokontroli, tzn. sam zmienić swoją decyzję. Postępowanie w sprawach odwołań jest wolne od kosztów i opłat sądowych.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się ze

Starostwem Powiatowym w Poznaniu

ul. Słowackiego 8, 60-823 Poznań

Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności

złożenie dokumentów: parter, pokój 031C

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

wszelkie informacje w sprawach związanych ze złożeniem wniosku można uzyskać pod nr. tel. 61 841 07 04 lub 61 841 07 05

www.bip.powiat.poznan.pl

e-mail: orzekanie@powiat.poznan.pl

Druk wniosku można pobrać również ze strony internetowej Starostwa Powiatowego w Poznaniu: www.bip.powiat.poznan.pl.

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * podjazd,
- * wideotłumacz,
- * przystosowana toaleta,
- * 4 miejsca parkingowe przed budynkiem.

Orzekanie o niezdolności do pracy

Orzekanie o niezdolności do pracy należy do zadań lekarzy orzeczników i komisji lekarskich **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych**. Niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat, chyba że według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu.

Termin i sposób załatwienia

Lekarz orzecznik i komisja lekarska wydają orzeczenie na podstawie dokumentacji dołączonej do wniosku oraz po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, w stosunku do której ma być wydane orzeczenie.

Tryb odwoławczy

Od orzeczenia lekarza orzecznika osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw, który należy złożyć do komisji lekarskiej Zakładu w ciągu 14 dni od daty doręczenia orzeczenia.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z:

I oddziałem ZUS w Poznaniu

ul. Dąbrowskiego 12, 60-908 Poznań

tel. 22 560 16 00

(Grunwald, Jeżyce)

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * pochylnia przy wejściu od ul. Mickiewicza,
- * dzwonek przy wejściu od ul. Dąbrowskiego,
- * 2 miejsca parkingowe (ul. Mickiewicza),
- * drzwi otwierane automatycznie,
- * obsługa na parterze,
- * wideotłumacz,
- * komunikat głosowy przy biletomacie (punkt obsługi klienta),
- * pętla indukcyjna (punkt obsługi klienta),
- * przystosowany urządomat,
- * przystosowana toaleta.

II oddziałem ZUS w Poznaniu

ul. Starołęcka 31, 61-361 Poznań, tel. 22 560 16 00 (Nowe Miasto)

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * pochylnia przy wejściu od ul. Starołęckiej,
- * 2 miejsca parkingowe przed budynkiem,
- * obsługa klienta na parterze,
- * przystosowana toaleta,
- * wideotłumacz,
- * przystosowany urządomat.

III Inspektoratem ZUS w Poznaniu

ul. Fabryczna 27/28, 61-512 Poznań

tel. 22 560 16 00 (Stare Miasto, Wilda)

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * 2 miejsca parkingowe przed budynkiem,
- * pochylnia przed budynkiem,
- * otwierane automatycznie drzwi wejściowe do budynku A,
- * obsługa klienta na parterze.

Jak przekładać orzeczenia?

Ustawa o rehabilitacji ustala odpowiednie zasady tzw. przekładania orzeczeń wydanych przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

Orzeczenia zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności	Orzeczenia ZUS
<p>Znaczny stopień niepełnosprawności – przyznaje się osobie z naruszoną sprawnością organizmu i niezdolnej do pracy albo zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającej, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.</p>	<p>Całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji (była I grupa inwalidzka) – przyznaje się osobie, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.</p> <p>Niezdolność do samodzielnej egzystencji ustalona na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.</p>
<p>Umiarkowany stopień niepełnosprawności – przyznaje się osobie z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolnej do pracy albo zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.</p>	<p>Całkowita niezdolność do pracy (była II grupa inwalidzka) – przyznaje się osobie, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy.</p>
<p>Lekki stopień niepełnosprawności – przyznaje się osobie o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającej ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.</p>	<p>Częściowa niezdolność do pracy (była III grupa inwalidzka) – przyznaje się osobie, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.</p>

ROZDZIAŁ II

REHABILITACJA SPOŁECZNA

WSPARCIE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE	14
1. Likwidacja barier w komunikowaniu się i barier technicznych	14
2. Zakup sprzętu rehabilitacyjnego	15
3. Likwidacja barier architektonicznych	16
4. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	17
5. Turnus rehabilitacyjny	18
6. Program Aktywny Samorząd	19
7. Zasiłek okresowy	22
8. Zasiłek stały	22
INNE FORMY WSPARCIA	22
1. Usługi asystenckie	22
2. Wypożyczenie i dowóz książek do domu	23
3. Miejska wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego	24

WSPARCIE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie

Sekcja ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych

ul. Cześnikowska 18, 60-330 Poznań, godziny urzędowania:

poniedziałek: 7.30–16.00

wtorek, środa, czwartek: 7.30–15.30, piątek: 7.30–15.00

tel. 61 860 99 32, 61 860 99 30, faks: 61 860 99 28

www.mopr.poznan.pl, e-mail: mopr@mopr.poznan.pl

Wszystkie wnioski można pobrać przy ul. Cześnikowskiej 18, pokój 11 oraz 9, w ramach godzin urzędowania lub pobrać ze strony www.mopr.poznan.pl, zakładka „Sekcja rehabilitacji” – druki do pobrania.

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * parter przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami,
- * miejsce parkingowe przed budynkiem,
- * przystosowana toaleta,
- * tłumacz języka migowego (poniedziałek: 7.30–16.00, wtorek–czwartek: 7.30–15.30, piątek: 7.30–15.00),
- * opisy procedur tekstem łatwym do czytania,
- * opisy procedur w filmach z tłumaczem języka migowego,
- * defibrylator.

1. Likwidacja barier w komunikowaniu się i barier technicznych

Bariery w komunikowaniu się oznaczają ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariery techniczne to przeszkody utrudniające lub uniemożliwiające osobie z niepełnosprawnością funkcjonowanie społeczne. Ich likwidacja powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i lepsze funkcjonowanie w życiu codziennym.

Likwidacja barier w komunikowaniu się i technicznych następuje poprzez wsparcie w formie dofinansowania, o które może się ubiegać

każda osoba z niepełnosprawnością, jeśli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z tej niepełnosprawności.

Z przyznanego dofinansowania można zakupić sprzęt lub usługi, które osobie z niepełnosprawnością umożliwią albo w znacznym stopniu ułatwią wykonywanie podstawowych codziennych czynności bądź kontaktowanie się z otoczeniem. Mogą to być np.: dostawa, zakup i montaż transportera schodowego (schodołazu); dostawa, zakup i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych oraz uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych; zakup i zainstalowanie systemu automatycznego otwierania (dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim) do furtki w ogrodzeniu zewnętrznym, do bramy garażowej/wjazdowej dla Wnioskodawców, którzy jednocześnie posiadają i prowadzą samodzielnie samochód; zakup i montaż sprzętów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych, zakup łóżka rehabilitacyjnego.

Należy pamiętać, że jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat uzyskało się wsparcie na ten cel, to dofinansowanie nie będzie przysługiwało.

Osoba z niepełnosprawnością, chcąc uzyskać powyższe wsparcie, powinna złożyć odpowiedni wniosek i przedstawić dokument potwierdzający status osoby z niepełnosprawnością, np. orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Należy liczyć się z tym, że co najmniej 5% ceny brutto kosztu urządzenia lub usługi będzie trzeba ponieść z własnych środków.

2. Zakup sprzętu rehabilitacyjnego

Osoba z niepełnosprawnością może ubiegać się o dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, jeżeli średni miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, pomniejszony o obciążenie zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych, składkę z tytułu ubezpieczeń (emerytalnego, rentowego i chorobowego), określoną w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz o kwotę alimentów świadczonych przez osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym na rzecz innych osób, podzielony przez liczbę osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym,

obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc, w którym składany jest wniosek, nie przekracza kwoty:

- * 50% przeciętnego wynagrodzenia na członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym;
- * 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny sięga 80% kosztów sprzętu, nie więcej jednak, niż wynosi pięciokrotność przeciętnego wynagrodzenia.

W ramach dofinansowania można zakupić m.in.: stacjonarny rower rehabilitacyjny, materac do ćwiczeń, piłkę lekarską, drabinki gimnastyczne, bieżnię rehabilitacyjną, drążki gimnastyczne, komputer ze specjalnym oprogramowaniem (np. logopedyczne, powiększające tekst).

Osoba z niepełnosprawnością, chcąc uzyskać powyższe wsparcie, powinna złożyć odpowiedni wniosek i przedstawić dokument potwierdzający status osoby niepełnosprawnej, np. orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Należy liczyć się też z tym, że będą wymagane jeszcze inne dokumenty, a przed podjęciem decyzji warto się zapoznać z aktualnym cennikiem sprzętów rehabilitacyjnych, np. w sklepach z takim sprzętem lub za pośrednictwem Internetu.

3. Likwidacja barier architektonicznych

Osoby z niepełnosprawnością mające trudności w poruszaniu się mogą skorzystać z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.

Należy pamiętać, że chcąc uzyskać powyższe wsparcie, osoba z niepełnosprawnością powinna złożyć odpowiedni wniosek, wraz ze zgodą właściciela mieszkania lub budynku, i przedstawić dokument potwierdzający status osoby niepełnosprawnej, np. orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Należy liczyć się też z tym, że co najmniej 5% kosztów zakupu sprzętu lub wykonania robót będzie trzeba ponieść z własnych środków. Dofinansowanie nie będzie obejmować wydatków poniesionych przed złożeniem wniosku.

Sprzęt, który chcemy kupić, lub roboty, które chcemy wykonać, powinny mieć na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie z niepełnosprawnością wykonywania podstawowych codziennych czynności bądź kontaktów z otoczeniem. Dofinansowanie może obejmować np. wykonanie podjazdu, zlikwidowanie progów w mieszkaniu, dostosowanie łazienki do potrzeb wynikających z danego rodzaju niepełnosprawności. Dofinansowanie nie jest przewidziane dla osób, które chcą tylko wyremontować mieszkanie. Ostateczny zakres wydatków określi protokół sporządzony podczas wizji w danym lokalu.

4. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Osoba z niepełnosprawnością może ubiegać się o dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, jeżeli średni miesięczny dochód, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, pomniejszony o obciążenie zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych, składkę z tytułu ubezpieczeń (emerytalnego, rentowego i chorobowego), określoną w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz o kwotę alimentów świadczonych przez osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym na rzecz innych osób, podzielony przez liczbę osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczony za kwartał poprzedzający miesiąc, w którym składany jest wniosek, nie przekracza kwoty:

- * 50% przeciętnego wynagrodzenia na członka rodziny pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym;
- * 65% przeciętnego wynagrodzenia w przypadku osoby samotnej.

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze można uzyskać do:

- * 100% udziału własnego osoby z niepełnosprawnością w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany;

- * 150% sumy kwoty limitu oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełnosprawnością, jeżeli cena zakupu przedmiotów i środków jest wyższa niż ustalony limit.

Na podstawie zlecenia właściwego ze względu na rodzaj niepełnosprawności lekarza można zakupić w ramach dofinansowania m.in.: wózki inwalidzkie, protezy kończyn dolnych i górnych, pionizatory, aparaty słuchowe, wkładki do aparatów, obuwie ortopedyczne, gorse-ty, kołnierze, laski, kule, balkoniki, soczewki okularowe, lupy, pomoce optyczne, pasy ortopedyczne, materace przeciwodleżynowe.

Osoba z niepełnosprawnością, chcąc uzyskać powyższe wsparcie, powinna złożyć odpowiedni wniosek i przedstawić następujące dokumenty:

- * kopię aktualnego dokumentu stwierdzającego niepełnosprawność (oryginał do wglądu);
- * fakturę określającą cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłaconą w ramach ubezpieczenia zdrowotnego oraz kwotą udziału własnego wraz z potwierdzoną za zgodność przez świadczeniodawcę realizującego zlecenie kopią zrealizowanego zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- * fakturę „proforma” (ofertę) określającą cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłaconą w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i kwotą udziału własnego oraz kserokopią przyjętego do realizacji zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

5. Turnus rehabilitacyjny

Turnus rehabilitacyjny to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest poprawa sprawności psychofizycznej, wyrobienie zaradności, a także pobudzenie i rozwijanie kontaktów społecznych oraz zainteresowań osób z niepełnosprawnością.

Uczestnictwo w turnusie rehabilitacyjnym jest odpłatne. Osoba z niepełnosprawnością może się ubiegać o częściowe dofinansowanie kosztów udziału w turnusie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Wysokość dofinansowania wynosi:

- * 30% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby ze znacznym (lub równoważnym) stopniem niepełnosprawności, osoby w wieku do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osoby w wieku 16–24 lat uczącej się i niepracującej;
- * 27% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby z umiarkowanym (lub równoważnym) stopniem niepełnosprawności;
- * 25% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby z lekkim (lub równoważnym) stopniem niepełnosprawności;
- * 20% przeciętnego wynagrodzenia – dla opiekuna osoby z niepełnosprawnością;
- * 20% przeciętnego wynagrodzenia – dla osoby zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Chcąc uzyskać powyższe wsparcie, osoba z niepełnosprawnością powinna złożyć odpowiedni wniosek i przedstawić dokument potwierdzający status osoby z niepełnosprawnością, np. orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Pamiętaj, że konkretny pobyt na turnusie rehabilitacyjnym wybierasz dopiero po uzyskaniu dofinansowania, a turnus rehabilitacyjny to nie pobyt w sanatorium. W kwestii pobytu w sanatorium należy zwrócić się do Narodowego Funduszu Zdrowia.

6. Program Aktywny Samorząd

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. PFRON co roku określa zasady realizacji programu.

ZASADY REALIZACJI PROGRAMU W ROKU 2019

W celu likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową możesz uzyskać wsparcie w ramach tzw. Modułów I i II.

MODUŁ I

- * pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem

o niepełnosprawności (do 16. roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu;

- * pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu;
- * pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego;
- * pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu;
- * pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16. roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych;
- * dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- * pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku;
- * pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16. roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy;
- * pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16. roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności;

- * pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16. roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności;
- * pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności;
- * pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności;
- * pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16. roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania;
- * pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka.

MODUŁ II

- * pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

Wszystkie wnioski można pobrać i złożyć przy ul. Cześnirowskiej 18 w ramach godzin urzędowania lub pobrać ze strony www.mopr.poznan.pl – kafelek „Aktywny Samorząd” – druki do pobrania.

7. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- * osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- * rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Należy pamiętać, że okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala MOPR na podstawie okoliczności sprawy.

8. Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

- * pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- * pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie.

INNE FORMY WSPARCIA

1. Usługi asystenckie

Usługi asystenckie polegają na asystowaniu, wspieraniu osoby z niepełnosprawnością w codziennych czynnościach, takich jak np.: przemieszczanie się poza domem, w tym środkami komunikacji publicznej, wizyta w urzędzie, u lekarza, w sklepie, kinie, na basenie. Asystent pomoże

w zrobieniu zakupów – przy założeniu, że osoba z niepełnosprawnością będzie również czynnie w nich uczestniczyć, pomoże w drobnych pracach, takich jak wymiana żarówki, przeczyta czasopisma lub książkę, pomoże napisać pismo do urzędu lub zapakować prezent.

Do korzystania z usług asystenta są uprawnione osoby spełniające łącznie następujące warunki:

- * zamieszkanie na terenie miasta Poznania,
- * ukończenie co najmniej 18. roku życia w dniu zgłoszenia zapotrzebowania na usługi asystenta,
- * orzeczony znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- * posiadanie całkowitej lub częściowej zdolności do czynności prawnych,
- * faktyczna możliwość zakomunikowania asystentowi swojej woli werbalnie w języku polskim, w języku migowym lub przy pomocy alternatywnych metod komunikacji (np. piktogramów),
- * rozliczanie w Poznaniu podatku dochodowego od osób fizycznych przez okres co najmniej jednego roku.

Do zakresu usług nie wchodzi usługi opiekuńcze, np.: rehabilitacja, pielęgnacja zalecona przez lekarza lub czynności higieniczne.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, zadzwoń:

POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
wyślij SMS pod numer 783 944 112, 786 819 079 lub wiadomość na adres poczty elektronicznej pk@um.poznan.pl (temat maila: asystent).

2. Wypożyczenie i dowóz książek do domu

Biblioteka Raczyńskich w ramach usługi „Czytanie bez barier” oferuje możliwość dowozu zamówionych książek, audiobooków oraz filmów do osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów. W programie uczestniczą 4 filie rejonowe Biblioteki Raczyńskich:

- * Filia 2, os. Oświecenia 59,
- * Filia 12/46, ul. Arciszewskiego 27,
- * Filia 14, os. Bolesława Chrobrego 120,
- * Filia Wildecka, ul. Robocza 4a.

Jednorazowo można wypożyczyć 6 książek, 2 książki mówione i 2 jednostki innych multimediiów (film lub muzyka). Książki (także mówione) wypożyczają się na okres nie dłuższy niż 30 dni, filmy i muzykę na 14 dni. Okres wypożyczenia zbiorów (poza filmami i muzyką) może być przedłużony (przed upływem terminu zwrotu) o 30 dni. Maksymalnie można dokonać dwóch przedłużeń.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, zadzwoń do

POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44.

3. Miejska wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego

Z usług wypożyczalni mogą skorzystać osoby w wieku 70+, ze szczególnym uwzględnieniem osób w trudnej sytuacji finansowej, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które ze względu na stan zdrowia będą wymagały wsparcia z wykorzystaniem odpowiedniego sprzętu.

W uzasadnionych okolicznościach z bezpłatnego wypożyczenia sprzętu mogą skorzystać osoby poniżej 70. roku życia na podstawie przedstawionych dodatkowych informacji dotyczących sytuacji materialno-bytowej. Wypożyczenie sprzętu odbywa się na podstawie umowy użyczenia zawartej pomiędzy Caritas Archidiecezji Poznańskiej a osobą wypożyczającą.

Umowa zawierana jest na okres 3 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach może nastąpić przedłużenie umowy na okres kolejnych 3 miesięcy.

Wszystkie formalności związane z odbiorem, zwrotem i korzystaniem z usługi odbywają się w siedzibie Caritas przy Rynku Wildeckim 4a.

Jeśli jesteś tym zainteresowany, zadzwoń do

POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44.

ROZDZIAŁ III

ŚWIADCZENIA SOCJALNE

POZNAŃSKIE CENTRUM ŚWIADCZEŃ

1. Świadczenie pielęgnacyjne	26
2. Zasiłek pielęgnacyjny	28
3. Specjalny zasiłek opiekuńczy	29
4. Zasiłek dla opiekuna	31
5. Świadczenie wychowawcze (program 500+)	33
6. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka „Za życiem”	34
7. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością	35
8. Dodatek mieszkaniowy i obniżka czynszu	36
9. Karta Dużej Rodziny	42
10. Wielkopolska Karta Rodziny	44

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Poznańskim Centrum Świadczeń

ul. Wszystkich Świętych 1, 61-843 Poznań lub

ul. Małachowskiego 10, 61-129 Poznań

tel. 61 646 33 44, 61 878 42 42

www.pcs-poznan.pl, e- mail: swiadczenia@pcs-poznan.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * podjazd,
- * parter przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami,
- * przystosowana toaleta,
- * opisy procedur tekstem łatwym do czytania na stronie internetowej oraz w budynku,
- * filmy instruktażowe z tłumaczeniem na język migowy,
- * defibrylator,
- * miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnością.

1. Świadczenie pielęgnacyjne

Świadczenie pielęgnacyjne jest świadczeniem pieniężnym przyznawanym z tytułu niepodejmowania lub rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu wykonywania opieki nad poważnie niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- * rodzicom,
- * innej osobie, na której ciąży obowiązek alimentacyjny,
- * opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się:
 - orzeczeniem o niepełnosprawności i wymagającą stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji;
 - orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie wypłacane jest miesięcznie w kwocie:
w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. – 1583 zł.

W przypadku, gdy o świadczenie pielęgnacyjne występuje osoba zobowiązana do alimentacji inna niż spokrewniona w pierwszym stopniu, to aby otrzymać świadczenie, należy spełnić łącznie następujące warunki:

- * rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- * nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- * nie ma opiekuna faktycznego bądź rodziny zastępczej spokrewnionej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- * nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- * w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

W celu otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego należy złożyć wniosek oraz dołączyć do niego następujące dokumenty:

- * zaświadczenie placówki zapewniającej całodobową opiekę – w przypadku umieszczenia w niej dziecka – o liczbie dni w tygodniu, w których korzysta w niej z całodobowej opieki, albo oświadczenie o niekorzystaniu przez więcej niż 5 dni w tygodniu z całodobowej opieki nad dzieckiem umieszczonym w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym;
- * inne dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

Należy pamiętać, że Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

2. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny jest świadczeniem przyznawanym w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek wypłacany jest w cyklu miesięcznym:

w kwocie 184,42 zł w okresie od 1.11.2018 r. do 31.10.2019 r.

w kwocie 215,84 zł w okresie od 1.11.2019 r.

Zasiłek przysługuje niezależnie od wysokości osiąganego dochodu.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje następującym osobom:

- * dziecku z niepełnosprawnością (do ukończenia 16. roku życia na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności, bez orzekania o jej stopniu);
- * osobie z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem ZUS o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o zaliczeniu do I grupy inwalidzkiej;
- * osobie z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16. roku życia, która legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem ZUS o całkowitej niezdolności do pracy, lub orzeczeniem o zaliczeniu do II grupy inwalidzkiej, jeżeli niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 21. roku życia;
- * osobie, która ukończyła 75. rok życia.

Zasady ustalania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego:

a) pierwszy wniosek

Aby nabyć prawo do zasiłku pielęgnacyjnego od miesiąca złożenia wniosku w zespole ds. orzekania o niepełnosprawności, wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego należy złożyć w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

b) kontynuacja pobierania zasiłku pielęgnacyjnego

W przypadku utraty ważności poprzedniego orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności należy:

- * w zespole ds. orzekania o niepełnosprawności złożyć wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności;
- * złożyć wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego w ciągu 3 miesięcy od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W celu otrzymania zasiłku pielęgnacyjnego konieczne jest złożenie wniosku o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego.

Należy pamiętać, że Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Informacje dodatkowe:

- * druk i wzór wniosku o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Świadczenia związane z niepełnosprawnością”),
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

3. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Specjalny zasiłek opiekuńczy jest świadczeniem przeznaczonym dla osób, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia czy innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki bądź pomocy innej osoby w związku ze

znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Od 1.11.2018 r. specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.

W celu otrzymania specjalnego zasiłku opiekuńczego konieczne jest złożenie wniosku oraz dołączenie do niego następujących dokumentów:

Dokumenty potwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio:

- * oświadczenia członków rodziny o dochodach niepodlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w ustawie o podatku dochodowym dla osób fizycznych, osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia (np. stypendia).

Jeżeli ktoś z członków rodziny prowadzi działalność gospodarczą w formie zryczałtowanego podatku dochodowego:

- * zaświadczenie z urzędu skarbowego dotyczące rozliczenia podatku na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym zawierającym informację o: formie opłacania podatku, wysokości dochodu, stawce podatku.

Jeżeli rodzina posiada gospodarstwo rolne:

- * zaświadczenie właściwego organu gminy, nakaz płatniczy albo oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Jeżeli gospodarstwo rolne zostało oddane w dzierżawę:

- * umowę dzierżawy w przypadku oddania części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego w dzierżawę, na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów

o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej;

- * umowę o wniesieniu wkładów gruntowych – w przypadku wniesienia gospodarstwa rolnego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną;
- * inne dokumenty i oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Należy pamiętać, że w toku postępowania administracyjnego Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Informacje dodatkowe:

- * druk i wzór wniosku o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Świadczenia związane z niepełnosprawnością”);
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

4. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna przysługuje tylko i wyłącznie osobom, które pobierały świadczenie pielęgnacyjne i utraciły do niego prawo z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji administracyjnej ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Przesłanką uzasadniającą przyznanie zasiłku dla opiekuna jest spełnienie warunków, które uprawniały do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego.

Do przesłanek tych zalicza się między innymi:

- * rezygnację z zatrudnienia lub niepodejmowanie go z uwagi na sprawowanie opieki nad osobą niepełnosprawną;
- * legitymowanie się osoby niepełnosprawnej orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki bądź pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- * brak uprawnień osoby sprawującej opiekę między innymi do świadczeń emerytalno-rentowych.

Wnioski można było składać w Poznańskim Centrum Świadczeń w okresie od 14.05.2014 r. do 15.09.2014 r.

Istnieje możliwość ponownego złożenia wniosku o zasiłek dla opiekuna dla osób pobierających już świadczenie w przypadku wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności dla osoby wymagającej opieki. W tym celu należy zgłosić się do Działu Obsługi Klienta Poznańskiego Centrum Świadczeń mieszczącego się w Poznaniu przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie.

W celu otrzymania zasiłku dla opiekuna konieczne jest złożenie wniosku o ustalenie prawa do zasiłku dla opiekuna.

Należy pamiętać, że w toku postępowania administracyjnego Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Informacje dodatkowe:

- * druk wniosku o ustalenie prawa dla zasiłku do opiekuna dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Świadczenia związane z niepełnosprawnością”);
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),

- ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
- ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

5. Świadczenie wychowawcze (program 500+)

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

- * matce,
- * ojcu,
- * opiekunowi faktycznemu dziecka albo
- * opiekunowi prawnemu dziecka.

Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko z niepełnosprawnością, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1200 zł.

Świadczenie wychowawcze przysługuje w cyklu miesięcznym w wysokości 500 zł na dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

W celu otrzymania świadczenia wychowawczego konieczne jest złożenie wniosku oraz dołączenie do niego niezbędnych dokumentów (szczegółowy wykaz dokumentów na stronie www.pcs-poznan.pl w zakładce „Świadczenie wychowawcze”).

Informacje dodatkowe:

- * druk i wzór wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Świadczenie wychowawcze”)
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

6. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka „Za życiem”

Jednorazowe świadczenie przysługuje :

- * matce,
- * ojcu,
- * opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka) albo
- * opiekunowi prawnemu dziecka.

Jednorazowe świadczenie przysługuje w wysokości 4000 zł bez względu na dochód rodziny.

Osoby ubiegające się o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, składają wniosek, do którego załączają następujące dokumenty:

- * zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii;
- * zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu – wzór zaświadczenia został określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką.

Wymóg dostarczenia zaświadczenia lekarskiego/zaświadczenia wystawionego przez położną nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub opiekunami faktycznymi dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w ciągu 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po tym terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Należy pamiętać, że w toku postępowania administracyjnego Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Informacje dodatkowe:

- * druk i wzór wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka „Za życiem” dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Świadczenie Za życiem”)
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

7. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością jest świadczeniem, o które ubiegać może się matka, ojciec, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- * do ukończenia 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- * od 16. roku życia do ukończenia 24. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie wypłacane jest miesięcznie w kwocie:

- * 90 zł na dziecko do ukończenia 5. roku życia,
- * 110 zł na dziecko w wieku od 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia.

Należy pamiętać, że prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego przysługuje pod warunkiem, że na dziecko przysługuje zasiłek rodzinny. Dodatki nie przysługują, jeżeli nie przysługuje zasiłek rodzinny na to dziecko, choćby spełnione zostały warunki wymagane do przyznania dodatków.

Informacje dodatkowe:

- * druk i wzór wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Świadczenia rodzinne”),
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

8. Dodatek mieszkaniowy i obniżka czynszu

Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy przeznaczoną dla osób spełniających wszystkie poniższe warunki:

- * posiadających tytuł prawny do lokalu,
- * spełniających kryterium dochodowe,
- * zamieszkujących lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe.

Kryterium tytułu prawnego do lokalu

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- * najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych;
- * osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- * osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność oraz właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- * innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;

- * osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Kryterium dochodowe

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (tj. 1925 zł) oraz 125% tej kwoty (tj. 1375 zł) w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Najniższa emerytura od dnia 1 marca 2019 r. wynosi 1100 zł.

Kryterium metrażowe

Kryterium metrażowe uzależnione jest od liczby osób zamieszkujących w lokalu mieszkalnym.

Maksymalne wartości powierzchni normatywnej dla zamieszkiwanych lokali w zależności od liczby osób je zamieszkujących przedstawia poniższa tabela.

Powierzchnia normatywna		
Liczba osób zamieszkujących w lokalu	Powierzchnia normatywna	Maksymalna powierzchnia normatywna kwalifikująca do otrzymania dodatku mieszkaniowego
1 osoba	35 m ²	45,5 m ²
2 osoby	40 m ²	52,0 m ²
3 osoby	45 m ²	58,5 m ²
4 osoby	55 m ²	71,5 m ²
5 osób	65 m ²	84,5 m ²
6 osób	70 m ²	91,0 m ²
W przypadku zamieszkiwania w lokalu większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się powierzchnię normatywną o 5 m ² .		

Normatywną powierzchnię lokalu powiększa się o 15m², jeżeli w lokalu zamieszkuje osoba z niepełnosprawnością poruszająca się na wózku lub jeżeli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 30% lub 50%, pod warunkiem że udział pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

W celu otrzymania dodatku mieszkaniowego należy złożyć wniosek potwierdzony przez zarządcę lub właściciela lokalu oraz dołączyć do niego następujące dokumenty:

- * dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu, np. wypis z księgi wieczystej lub akt notarialny, umowę najmu, decyzję o przydziale, spółdzielcze prawo do lokalu, umowę podnajmu, umowę użyczenia, orzeczenie sądowe o prawie do lokalu bądź lokalu socjalnego lub zamiennego;
- * deklarację o wysokości dochodów wnioskodawcy i wszystkich członków gospodarstwa domowego;
- * zaświadczenia potwierdzające osiągnięte dochody zgodnie z wypełnioną deklaracją dochodową;
- * druk oświadczenia wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- * informację zarządcy dotyczącą struktury lokalu i wydatków na mieszkanie z miesiąca złożenia wniosku;
- * punktową kartę lokalu (należy wypełnić w przypadku, gdy stawka czynszu, odszkodowania, eksploatacji + fundusz remontowy [z wyłączeniem ubezpieczenia, podatku od nieruchomości i opłat za wieczyste użytkowanie gruntu] jest wyższa niż 4,90 zł/m²);
- * jeżeli lokal mieszkalny nie jest wyposażony w instalację centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub gazu przewodowego, należy dostarczyć rachunek za energię elektryczną za ostatni miesiąc rozliczeniowy;
- * dokumenty potwierdzające wysokość dochodów osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z 3 pełnych miesięcy kalendarzowych poprzedzających datę złożenia wniosku, np.:

- ✓ zaświadczenie zakładu pracy o dochodach,
- ✓ emerytura/renta – decyzja ZUS oraz odcinki z 3 miesięcy lub zaświadczenie z ZUS,
- ✓ alimenty – wyrok sądu i zaświadczenie od komornika lub oświadczenie w przypadku otrzymywania alimentów dobrowolnych,
- ✓ uczniowie/studenci – zaświadczenie ze szkoły lub uczelni o wysokości uzyskanych stypendiów lub świadczeń z tytułu praktyk zawodowych,
- ✓ korzystanie z pomocy społecznej poza Poznaniem – zaświadczenie określające rodzaj i wysokość uzyskanych świadczeń.

Zarządca budynku zobowiązany jest do:

- * podania aktualnego numeru rachunku bankowego;
- * podania informacji o stanie zadłużenia czynszowego;
- * wypełnienia druku „Informacja zarządcy” dotyczącego struktury lokalu i wydatków na mieszkanie z miesiąca złożenia wniosku,
- * wypełnienia punktowej karty lokalu.

Należy pamiętać, że Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Obniżka czynszu

Obniżka czynszu jest formą pomocy przeznaczonej dla lokatorów zamieszkujących lokale komunalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu miasta Poznania.

Obniżka czynszu przysługuje na wniosek najemcy lokalu mieszkalnego. Obniżka przysługuje najemcom, których średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (tj. 1925 zł) oraz 125% tej kwoty (tj. 1375 zł) w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku oraz zajmującym lokal nieprzekraczający odpowiedniej powierzchni.

Obniżki czynszu udziela się na okres 12 miesięcy. Wysokość przyznanej obniżki czynszu uzależniona jest od wysokości osiągniętego dochodu.

Kryterium dochodowe

Najniższa emerytura od dnia 1 marca 2019 r. wynosi 1100 zł.

Dochody w gospodarstwie jednoosobowym		Dochody w gospodarstwie wieloosobowym	
Dochód	Obniżka czynszu	Dochód	Obniżka czynszu
175% najniższej emerytury 1925 zł	10%	125% najniższej emerytury 1375 zł	10%
160% najniższej emerytury 1760 zł	20%	110% najniższej emerytury 1250 zł	20%
100% najniższej emerytury 1100 zł	25%	75% najniższej emerytury 770 zł	25%

Kryterium metrażowe

Kryterium metrażowe uzależnione jest od liczby osób zamieszkujących w lokalu mieszkalnym. Maksymalne wartości powierzchni normatywnej dla zamieszkiwanych lokali w zależności od liczby osób je zamieszkujących przedstawia poniższa tabela.

Powierzchnia normatywna	
Liczba osób zamieszkujących w lokalu	Powierzchnia normatywna
1 osoba	35 m ²
2 osoby	40 m ²
3 osoby	45 m ²
4 osoby	55 m ²
5 osób	65 m ²
6 osób	70 m ²
W przypadku zamieszkiwania w lokalu większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się powierzchnię normatywną o 5 m ² .	

Normatywną powierzchnię lokalu powiększa się o 15 m², jeżeli w lokalu zamieszkuje osoba z niepełnosprawnością poruszająca się na wózku lub jeżeli niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Obniżka czynszu przysługuje również, gdy powierzchnia użytkowa lokalu nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 40% lub 60%, pod warunkiem że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

W celu otrzymania obniżki czynszu należy złożyć wniosek oraz dołączyć do niego następujące dokumenty:

- * deklarację o wysokości dochodów z 3 pełnych miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku;
- * druk potwierdzenia danych przez zarządcę lokalu;
- * zaświadczenia potwierdzające osiągnięte dochody zgodnie z wypełnioną deklaracją dochodową;
- * orzeczenie o niepełnosprawności (dotyczy osób, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności);
- * orzeczenie o niepełnosprawności z wymogiem zamieszkiwania w oddzielnym pokoju (dotyczy osób, które posiadają orzeczenie o niepełnosprawności).

Należy pamiętać, że w toku postępowania administracyjnego Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Informacje dodatkowe:

- * druki i wzory wniosków o dodatek mieszkaniowy oraz obniżkę czynszu dostępne są na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Pomoc Mieszkaniowa”)
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

9. Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny skierowana jest do rodzin mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia (w przypadku dziecka kontynuującego naukę do ukończenia 25. roku życia lub bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka z niepełnosprawnością legitymującego się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności), niezależnie od sytuacji materialnej.

Program skierowany jest do:

- * rodzin wielodzietnych,
- * rodzin zastępczych,
- * rodzinnych domów dziecka,
- * placówek opiekuńczo-wychowawczych o charakterze rodzinnym.

Karta Dużej Rodziny wydawana jest w celu:

- * promowania modelu rodziny wielodzietnej i pozytywnego jej wizerunku,
- * zwiększenia szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych,
- * potwierdzenia uprawnień do ulg i zwolnień.

Podczas składania wniosku należy okazać:

- * w przypadku rodzica – oświadczenie, że rodzic nie jest pozbawiony władzy rodzicielskiej ani ograniczony we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci;
- * w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia – które uczą się w szkole lub w szkole wyższej – oświadczenie o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce;
- * w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – oryginał lub odpis o umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- * w przypadku osób przebywających w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka – oświadczenie o pozostawaniu w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;

- * w przypadku cudzoziemców poza ww. dokumentami okazuje się dokument potwierdzający prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Oświadczenia składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Należy pamiętać, że w toku postępowania administracyjnego Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Informacje dodatkowe:

- * druk wniosku o ustalenie prawa do Karty Dużej Rodziny dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Karty dla Rodzin 3+”);
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

Pamiętaj!

Karta Dużej Rodziny uprawnia do wielu ulg i zwolnień na terenie miasta Poznania, w szczególności do korzystania z dostępnych usług z zakresu kultury, sportu, wypoczynku, zdrowia i edukacji. Aktualny katalog podmiotów udzielających zniżki dostępny jest na stronie internetowej www.poznan.pl w zakładce „Karta Rodziny Dużej”.

10. Wielkopolska Karta Rodziny

Program skierowany jest do:

- * rodzin wielodzietnych,
- * rodzin zastępczych,
- * rodzinnych domów dziecka.

Wielkopolska Karta Rodziny skierowana jest do rodzin zamieszkałych na terenie miasta Poznania, prowadzących wspólnie gospodarstwo domowe z minimum trojgiem dzieci do ukończenia 18. roku życia (w przypadku dziecka kontynuującego naukę do ukończenia 25. roku życia lub w przypadku dziecka z niepełnosprawnością legitymujące go się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności bez ograniczeń wiekowych), niezależnie od sytuacji materialnej.

Do wniosku należy dołączyć:

- * w przypadku rodzica – oświadczenie, że rodzic nie jest pozbawiony władzy rodzicielskiej ani ograniczony we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci;
- * w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia – które uczą się w szkole lub w szkole wyższej – oświadczenie o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce;
- * w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – oryginał lub odpis postanowienia o umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- * w przypadku osób przebywających w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka – oświadczenie o pozostawaniu w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- * w przypadku cudzoziemców poza ww. dokumentami okazuje się dokument potwierdzający prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Oświadczenia składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy

odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Należy pamiętać, że w toku postępowania administracyjnego Poznańskie Centrum Świadczeń może wymagać dostarczenia także innych dokumentów, jeżeli jest to niezbędne do rozpatrzenia sprawy.

Informacje dodatkowe:

- * druk wniosku o ustalenie prawa do Wielkopolskiej Karty Rodziny dostępny jest na stronie www.pcs-poznan.pl (zakładka „Karty dla Rodzin 3+”);
- * istnieje możliwość umówienia wizyty:
 - ✓ przez stronę internetową Poznańskiego Centrum Świadczeń (zakładka „Umów się, nie czekaj”),
 - ✓ dzwoniąc do POZnan* Kontakt pod numer 61 646 33 44,
 - ✓ osobiście w Dziale Obsługi Klienta przy ul. Wszystkich Świętych 1 lub przy ul. Małachowskiego 10.

ROZDZIAŁ IV

ULGI I UPRAWNIENIA

1. Komunikacja	48
1.1 Komunikacja miejska	48
1.2 PKP	50
1.3 PKS	54
1.4 Linie lotnicze	55
1.5 Bezpłatny transport do placówek oświaty	56
1.6 Karta parkingowa	57
1.7 Strefa Płatnego Parkowania	59
2. Podatki	60
3. Usługi pocztowe	64
4. Usługi telekomunikacyjne	66
5. Abonament RTV	67
6. Dostępna kultura	68
7. Opłata paszportowa	72
8. Ulga w opłacie za żłobek	73
9. Udogodnienia w wyborach	73
10. Dostęp do tłumacza języka migowego	78
11. Pies asystujący	79
12. Uprawnienia podczas korzystania ze świadczeń zdrowotnych	80

1. Komunikacja

1.1 Komunikacja miejska

Przejazdy bezpłatne

Do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w Poznaniu uprawnione są osoby z niepełnosprawnością (w tym dzieci i młodzież do ukończenia 26. roku życia) oraz ich opiekunowie, na podstawie poniższych dokumentów:

- * ważne orzeczenie lub wypis z orzeczenia albo legitymacja z jednym z następujących stwierdzeń: całkowita niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji, znaczny stopień niepełnosprawności, I grupa inwalidztwa, wydane przez uprawnione organy emerytalno-rentowe lub zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, wraz z dowodem tożsamości;
- * ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub legitymacja osoby niepełnosprawnej dla osób do 26. roku życia, wydane przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, wraz z dowodem tożsamości;
- * ważna legitymacja wydana przez szkoły i placówki specjalne;
- * ważna legitymacja uprawniająca do przejazdów na trasie miejsce zamieszkania – szkoła – miejsce zamieszkania dla opiekunów uczniów posiadających legitymację szkolną, wystawiona na podstawie legitymacji szkolnej ucznia i dowodu tożsamości opiekuna przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o., wraz z dowodem tożsamości;
- * ważne orzeczenie lub wypis z orzeczenia albo legitymacja stwierdzająca całkowitą niezdolność do pracy lub umiarkowany stopień niepełnosprawności z powodu niesprawności narządu wzroku (II grupa inwalidztwa), wydane przez uprawnione organy emerytalno-rentowe lub zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, wraz z dowodem tożsamości.

Do korzystania z przejazdów na podstawie biletów specjalnych społecznych uprawnione są osoby pobierające:

- * zasiłek stały lub świadczenie pielęgnacyjne, posiadające ważną decyzję wydaną przez właściwy organ w Poznaniu, w trakcie

przejazdów w granicach Poznania, lub na podstawie ważnej decyzji wydanej przez właściwe organy na terenie gmin objętych porozumieniami międzygminnymi, w trakcie przejazdów na terenie miejscowości zamieszkania osób uprawnionych objętych porozumieniami międzygminnymi, wraz z ważnym dowodem tożsamości;

- * rentę socjalną, posiadającą ważną decyzję lub ważną legitymację osoby uprawnionej do renty socjalnej albo aktualny odcinek renty socjalnej, wydany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Poznaniu, w trakcie przejazdów w granicach Poznania lub w trakcie przejazdów na terenie miejscowości zamieszkania osób uprawnionych objętych porozumieniami międzygminnymi, wraz z ważnym dowodem tożsamości.

Ważne:

Bezpłatne przejazdy przysługują także w przypadku dziecka z niepełnosprawnością legitymującego się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, któremu wydłużono czas edukacji, niezależnie od sytuacji materialnej, zamieszkałego w Poznaniu i w miejscowościach objętych porozumieniami międzygminnymi.

Przejazdy ulgowe – 50%

Do ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w Poznaniu uprawnione są osoby z niepełnosprawnością posiadające ważne orzeczenie lub wypis z ważnego orzeczenia albo ważną legitymację, stwierdzające jeden z niżej przedstawionych stanów faktycznych:

- * całkowita niezdolność do pracy,
- * umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- * II grupa inwalidztwa,

wydane przez ustawowo uprawnione organy emerytalno-rentowe lub zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, wraz z ważnym dowodem tożsamości.

Pamiętaj!

Informacja o uprawnieniu jest zapisywana na karcie PEKA w Punkcie Obsługi Klienta Zarządu Transportu Miejskiego po okazaniu dokumentu uprawniającego do otrzymania ulgi.

Podróżując do innych miast, sprawdź wcześniej, czy przysługują Ci takie same ulgi jak w Poznaniu.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Zarządem Transportu Miejskiego, Biuro Obsługi Klienta

ul. Matejki 59, 60-770 Poznań

godziny urzędowania:

poniedziałek–piątek: 8.00–15.30

tel. 61 646 33 44 (POZnan* Kontakt)

www.ztm.poznan.pl, e-mail: ztm@ztm.poznan.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * wejście z tyłu budynku od ul. Grottgera – podnośnik przyschodowy,
- * miejsce parkingowe dla osób z niepełnosprawnością od ul. Grottgera,
- * obsługa na parterze,
- * przystosowana toaleta.

1.2 PKP

Uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami transportu publicznego przysługują osobom z niepełnosprawnością w klasie drugiej pociągów oraz na podstawie określonych rodzajów dokumentów i biletów.

- * Osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności (niezdolna do samodzielnej egzystencji) ma prawo do:
 - ✓ 49% ulgi na przejazdy w pociągach PKP w klasie drugiej pociągów osobowych,
 - ✓ 37% ulgi w pociągach pospiesznych, ekspresowych, IC i EIC.
- * Osoba niewidoma uznana za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji ma natomiast prawo do 93% ulgi w drugiej klasie

pociągów osobowych (dotyczy biletów jednorazowych oraz biletów miesięcznych imiennych).

- * Osoba niewidoma nieuznana za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji ma prawo do 37% ulgi w drugiej klasie pociągów osobowych, pospiesznych, ekspresowych.
- * Opiekun towarzyszący w podróży osobie o znacznym stopniu niepełnosprawności (osoba pełnoletnia) lub przewodnik (powyżej 13. roku życia) towarzyszący w podróży osobie ociemniałej lub niewidomej na podstawie jednego z dokumentów podopiecznego oraz biletów jednorazowych ma prawo do 95% ulgi na przejazdu w drugiej klasie pociągów pospiesznych, ekspresowych, IC i EIC.
- * Dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami uczęszczające do szkoły – nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia, a studenci do 26. roku życia oraz ich rodzice lub opiekunowie mają prawo do:
 - ✓ 78% ulgi w drugiej klasie pociągów pospiesznych, ekspresowych, IC i EIC na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych na trasie z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do: szkoły, przedszkola, ośrodka rehabilitacji, domu pomocy społecznej, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, ośrodka wsparcia i z powrotem.

Zgodnie z art. 22 i art. 24 Rozporządzenia 1371/2007/WE dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. udzielają pomocy osobom z niepełnosprawnością i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej.

Pomoc osobom z niepełnosprawnością i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej udzielana jest na tych stacjach i przystankach, na których dostęp na peron jest uniemożliwiony z powodu barier architektonicznych na drodze dojścia/wyjścia.

W tym celu pasażer powinien skontaktować się z przewoźnikiem co najmniej 48 godzin przed planowanym odjazdem pociągu i poinformować – za pomocą wskazanego przez przewoźnika środka

komunikacji – o potrzebie udzielenia pomocy w podróży (np. telefonicznie, mailowo).

W razie jakichkolwiek pytań lub wątpliwości związanych z infrastrukturą pasażerską zarządzaną przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. należy zwracać się bezpośrednio do Zakładów Linii Kolejowych.

W celu dostarczenia pasażerom informacji o ich prawach i obowiązkach w trakcie korzystania z usług przewoźników kolejowych została sporządzona Karta Praw Pasażera Kolei. Karta stanowi swoisty zbiór przepisów krajowych i międzynarodowych dotyczących praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym, przedstawiony w przystępnej dla pasażera formie.

Prawa osób z niepełnosprawnością i osób o ograniczonej sprawności ruchowej wskazane w Karcie:

- * Przewoźnik kolejowy nie może żądać od osób z niepełnosprawnością i osób o ograniczonej sprawności ruchowej opłat za wydanie biletu w pociągu lub opłat dodatkowych za przejazd bez odpowiedniego dokumentu przewozu.
- * Przewoźnik kolejowy nie może odmówić osobie z niepełnosprawnością lub osobie o ograniczonej sprawności ruchowej dokonania rezerwacji lub wystawienia biletu ani żądać, aby osobie tej towarzyszyła inna osoba.
- * Na żądanie przewoźnik kolejowy udziela osobom z niepełnosprawnością i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej informacji o dostępności przewozów kolejowych oraz warunkach dostępu do taboru kolejowego i pomieszczeń w pociągach, a także informuje osoby z niepełnosprawnością i osoby o ograniczonej sprawności ruchowej o udogodnieniach w pociągu. Informacja taka może być udzielona ww. osobie w punkcie informacyjnym na dworcu kolejowym, przez telefon lub inne środki porozumiewania się na odległość, w tym przez Internet.
- * Na stacjach kolejowych, na których nie ma personelu, przewoźnik kolejowy lub zarządca stacji kolejowej zapewnia wywieszanie łatwo dostępnej informacji dotyczącej najbliższej stacji, na której obecny jest personel, oraz bezpośrednio dostępnej pomocy dla osób z niepełnosprawnością i osób o ograniczonej sprawności ruchowej.

- * Przewoźnik kolejowy zapewnia osobie z niepełnosprawnością oraz osobie o ograniczonej sprawności ruchowej nieodpłatną pomoc w pociągu oraz podczas wsiadania i wysiadania z pociągu lub przesiadania się do innego pociągu.
- * Przewoźnik kolejowy ma obowiązek zapewnić pomoc pod warunkiem, że został poinformowany przez pasażera o potrzebie jej udzielenia przynajmniej 48 godzin wcześniej. Jeżeli bilet pozwala na odbycie kilku podróży kilkoma pociągami, wystarczy jedno powiadomienie, pod warunkiem że przekazana zostanie wystarczająca informacja na temat terminu kolejnych przewozów.
- * Jeżeli nie dokonano powiadomienia, przewoźnik kolejowy podejmuje wszelkie stosowne wysiłki dla zapewnienia pomocy w taki sposób, by osoba z niepełnosprawnością oraz osoba o ograniczonej sprawności ruchowej mogła odbyć podróż.
- * Zarządca stacji kolejowej lub inna upoważniona przez niego osoba wyznacza punkty w granicach stacji kolejowej i poza nią, w których osoby z niepełnosprawnością lub osoby o ograniczonej sprawności ruchowej mogą zgłaszać swoje przybycie na stację oraz w razie potrzeby poprosić o pomoc.
- * Pomoc udzielana jest pod warunkiem, że dana osoba z niepełnosprawnością lub osoba o ograniczonej sprawności ruchowej pojawi się w wyznaczonym punkcie w terminie określonym przez przewoźnika kolejowego lub zarządcę danej stacji kolejowej świadczących taką pomoc. Wyznaczony termin nie może przekraczać 60 minut przed ogłoszoną godziną odjazdu pociągu. Jeżeli nie został określony konkretny termin pojawienia się osoby z niepełnosprawnością lub osoby o ograniczonej sprawności ruchowej, osoba ta musi stawić się w wyznaczonym punkcie nie później niż 30 minut przed ogłoszoną godziną odjazdu pociągu.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

PKP Intercity

tel. 42 205 45 31 – infolinia dla osób z niepełnosprawnościami i o ograniczonej sprawności ruchowej

PKP w Poznaniu

ul. Dworcowa 2, 61-801 Poznań

tel. 22 474 13 13

e-mail: pomocprm@pkp.pl

tel. 61 63 32 217

e-mail: ICpomocnadlon@intercity.pl

www.rozklad-pkp.pl – zakładka „Bez barier” – informacja dla osób z niepełnosprawnościami

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami na dworcu Poznań Główny:

- * winda z przyciskami w alfabecie brajla,
- * pętla indukcyjna,
- * przystosowana toaleta,
- * tłumacz języka migowego on-line,
- * usługa asysty (należy zgłosić potrzebę skorzystania z usługi min. 48 godzin wcześniej),
- * defibrylatory – 2 w Hali Głównej, 1 na Dworcu Zachodnim.

1.3 PKS

- * Osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności (niezdolna do samodzielnej egzystencji) ma prawo do:
 - ✓ 49% ulgi na przejazdy w autobusach PKS w komunikacji zwykłej – na podstawie biletów jednorazowych;
 - ✓ 37% ulgi w autobusach PKS pospiesznych i przyspieszonych – na podstawie biletów jednorazowych.
- * Osoba niewidoma nieuznana za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji ma prawo do 37% ulgi w autobusach PKS przyspieszonych i pospiesznych.
- * Opiekun towarzyszący w podróży osobie o znacznym stopniu niepełnosprawności (osoba pełnoletnia) lub przewodnik (powyżej 13. roku życia) towarzyszący w podróży osobie ociemniałej lub niewidomej, na podstawie jednego z dokumentów podopiecznego oraz biletów jednorazowych ma prawo do 95% ulgi na przejazdy w autobusach PKS przyspieszonych i pospiesznych.

- * Dzieci i młodzież z niepełnosprawnością uczęszczające do szkoły – nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia, a studenci do 26. roku życia – oraz ich rodzice lub opiekunowie mają prawo do:
 - ✓ 78% ulgi w autobusach PKS przyspieszonych i pospiesznych na trasie z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do: szkoły, przedszkola, ośrodka rehabilitacji, domu pomocy społecznej, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, ośrodka wsparcia i z powrotem.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

PKS w Poznaniu

ul. Stanisława Matyi 1, 61-586 Poznań

Sekretariat: tel. 61 664 25 00, e-mail: sekretariat@pks.poznan.pl

Kierownik Dworca w Poznaniu

tel. 61 664 25 51

www.pks.poznan.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * obsługa na parterze,
- * drzwi otwierane automatycznie,
- * przystosowana toaleta.

1.4 LINIE LOTNICZE

Pasażerowie linii lotniczych z ograniczoną możliwością poruszania się spowodowaną niepełnosprawnością fizyczną (sensoryczną lub ruchową), intelektualną, wynikającą z wieku lub choroby mają prawo do specjalnej bezpłatnej asysty w trakcie pobytu na terenie portu lotniczego, podczas wsiadania i wysiadania z samolotu oraz w czasie lotu. Potrzebę asysty należy zgłosić najpóźniej 48 godzin przed odlotem.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Portem Lotniczym Poznań-Ławica sp. z o.o.

ul. Bukowska 285, 60-189 Poznań

tel. 61 849 23 16, 669 692 193

e-mail: pomoc@airport-poznan.com.pl
www.airport-poznan.com.pl – zakładka „Dla pasażerów” – „Asysta PRM”
Port Lotniczy Poznań-Ławica jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Pamiętaj!

Korzystając z transportu publicznego, należy mieć przy sobie ważny dokument potwierdzający uprawnienie do ulgowego przejazdu, celem okazania podczas kontroli biletowej. Kupując bilet w kasie, zapytaj o przysługującą zniżkę. Zaplanuj wcześniej swoją podróż i skontaktuj się z administracją dworca lub lotniska, żeby dowiedzieć się, czy są one dostosowane do Twoich potrzeb.

1.5 Bezpłatny transport do placówek oświaty

Obowiązkiem Miasta Poznania jest:

- * zapewnienie uczniom z niepełnosprawnością, objętym kształceniem specjalnym, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – także do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 21. rok życia;
- * zapewnienie dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą:
 - ✓ 24. rok życia – w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, gdy jedną z nich jest niepełnosprawność intelektualna,
 - ✓ 25. rok życia – w przypadku uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

- * zwrot kosztów przejazdu ucznia oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego na zasadach określonych w umowie zawartej między prezydentem miasta a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice;
- * zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom 5- i 6-letnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego albo zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta Poznania
ul. Libelta 16/20, 61-706 Poznań
tel. 61 878 43 67 lub 61 878 41 84

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * pętla indukcyjna,
- * tłumacz języka migowego,
- * opis procedur tekstem łatwym do czytania,
- * filmy instruktażowe z tłumaczeniem na język migowy,
- * przystosowana toaleta,
- * winda z przyciskami w alfabecie brajla,
- * miejsce parkingowe przed budynkiem.

1.6 Karta parkingowa

Karta parkingowa jest wystawiana na osobę z niepełnosprawnością. Korzystając z przywilejów wynikających z posiadania karty parkingowej, osoba z niepełnosprawnością może kierować pojazdem lub może być wieziona przez innego kierowcę innym pojazdem. Kierowca tego pojazdu w momencie przewożenia osoby z niepełnosprawnością przejmuje wszystkie przywileje właściciela karty.

1. Kartę parkingową wykładamy w przedniej części samochodu, stroną z numerem oraz datą ważności (a nie stroną ze zdjęciem).
2. Karta obowiązuje na terenie naszego kraju oraz w krajach Unii Europejskiej. Kierowca pojazdu oznakowanego tą kartą może parkować pojazd na miejscach parkingowych oznakowanych znakiem drogowym: na niebieskim tle wózek inwalidzki i tzw. koperta.
3. Karta parkingowa uprawnia do niestosowania się do poniższych dziewięciu znaków drogowych:

				
B-1	B-3	B-3a	B-4	B-10
				
B-35	B-37	B-38	B-39	

Objaśnienia znaków:

B-1 – „zakaz ruchu w obu kierunkach”

B-3 – „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych z wyjątkiem motocykli jednośladowych”

B-3a – „zakaz wjazdu autobusów”

B-4 – „zakaz wjazdu motocykli”

B-10 – „zakaz wjazdu motorowerów”

B-35 – „zakaz postoju”

B-37 – „zakaz postoju w dni nieparzyste”

B-38 – „zakaz postoju w dni parzyste”

B-39 – „strefa ograniczonego postoju”

Wymagane dokumenty:

- * wypełniony wniosek (dostępny w urzędzie lub na stronie internetowej),

- * potwierdzenie wpłaty 25 zł,
- * kopia prawomocnego orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub uprawnień do ulgi wraz ze wskazaniem do wydania karty parkingowej,
- * aktualne 1 zdjęcie o wymiarach 3,5 x 4,5 cm.

Karta parkingowa nie zwalnia z opłat za parkowanie.

Osoby z niepełnosprawnością, które posiadają orzeczenie ustalające niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności wydane przez inny zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, które zmieniły miejsce zamieszkania, zobowiązane są dostarczyć potwierdzenie zameldowania na terenie Poznania lub powiatu poznańskiego.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się ze

Starostwem Powiatowym w Poznaniu

ul. Słowackiego 8, 60-823 Poznań

Wszelkie informacje w sprawach związanych

ze złożeniem wniosku można uzyskać pod nr. tel. 61 841 07 04

strona internetowa: www.bip.powiat.poznan.pl

e-mail: starostwo@powiat.poznan.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * podjazd,
- * tłumacz języka migowego on-line,
- * defibrylator,
- * obsługa na parterze,
- * przystosowana toaleta,
- * 4 miejsca parkingowe.

1.7 Strefa Płatnego Parkowania

Żeby mniej płacić w Strefie Płatnego Parkowania, osoba z niepełnosprawnością może uzyskać specjalny identyfikator.

Opłaty: miesięczny koszt wynosi 5 zł; minimalny czas wykupu identyfikatora to 3 miesiące, maksymalny 12 miesięcy.

Wymagane dokumenty:

- * karta parkingowa wydana zgodnie z przepisami art. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, j.t., ze zm.),
- * dowód rejestracyjny pojazdu, w którym ujawniony jest właściciel pojazdu, w przypadku braku wpisu o własności w dowodzie rejestracyjnym również karta pojazdu lub inny dokument poświadczający współwłasność – decyzja o współwłasności z Wydziału Komunikacji, w przypadku samochodów leasingowanych lub na kredyt – również umowa,
- * w przypadku korzystania z pojazdu na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. umowa użyczenia), wskazującej faktycznego użytkownika pojazdu, przedstawienie jej oryginału oraz pozostawienie jej kopii w aktach sprawy,
- * dokumenty tożsamości lub inne dokumenty, z których wynikać będzie fakt zameldowania na terenie województwa wielkopolskiego.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Biurem Obsługi Klienta Wydziału Parkowania

60-607 Poznań, ul. Pułaskiego 9, od 8.00 do 18.00

tel./fax 61 851 50 70, strona internetowa: www.zdm.poznan.pl

e mail: zdm@zdm.poznan.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * parter przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami,
- * defibrylator,
- * miejsce parkingowe przed budynkiem.

2. Podatki

Podatek dochodowy od osób fizycznych

Osoba z niepełnosprawnością, która posiada orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub o niepełnosprawności bądź decyzję przyznającą rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy albo rentę szkoleniową, lub osoba, na której utrzymaniu pozostaje osoba

z niepełnosprawnością, mogą odliczać od dochodu przed opodatkowaniem wydatki na cele rehabilitacyjne oraz związane z ułatwieniem wykonywania czynności życiowych.

Za osoby z niepełnosprawnościami na utrzymaniu przyjmuje się: współmałżonka, dzieci własne i przysposobione, dzieci obce przyjęte na wychowanie, pasierbów, rodziców, rodziców współmałżonka, rodzeństwo, ojczyma, macochę, zięciów i synowe.

Osoby, które mają na utrzymaniu osoby z niepełnosprawnościami, mogą skorzystać z podatkowego przywileju, jeżeli w roku podatkowym dochody wymienionych osób z niepełnosprawnościami nie przekraczają kwoty 10 080 zł. W przeciwnym wypadku ulgi przysługują podatnikowi będącemu osobą z niepełnosprawnością.

Bez ograniczenia kwotowego podlegają uldze wydatki poniesione stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, między innymi na:

- * adaptację i wyposażenie mieszkań oraz budynków mieszkalnych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- * przystosowanie pojazdów mechanicznych do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- * zakup i naprawę indywidualnego sprzętu, urządzeń i narzędzi technicznych niezbędnych w rehabilitacji oraz ułatwiających wykonywanie czynności życiowych stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności (z wyjątkiem sprzętu gospodarstwa domowego);
- * zakup wydawnictw i materiałów (pomocy) szkoleniowych, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności;
- * odpłatność za pobyt na turnusie rehabilitacyjnym;
- * odpłatność za pobyt na leczeniu w zakładzie lecznictwa uzdrowskiego, za pobyt w zakładzie rehabilitacji leczniczej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz odpłatność za zabiegi rehabilitacyjne;
- * opiekę pielęgniarstwa w domu nad osobą z niepełnosprawnością w okresie przewlekłej choroby uniemożliwiającej poruszanie się oraz usługi opiekuńcze świadczone dla osób zaliczanych do I grupy inwalidztwa;

- * opłacenie tłumacza języka migowego;
- * kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz dzieci osób z niepełnosprawnością, które nie ukończyły 25. roku życia.

Z ograniczeniem kwotowym podlegają uldze wydatki poniesione między innymi na:

- * opłacenie przewodnika osób niewidomych (grupa I i II) oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu (grupa I);
- * utrzymanie psa asystującego przez osoby z niepełnosprawnością lub osoby mające na utrzymaniu osoby z niepełnosprawnością;
- * leki stosowane przez osobę z niepełnosprawnością (stałe lub czasowo);
- * używanie własnego samochodu osobowego dla potrzeb związanych z koniecznością dojazdu na niezbędne zabiegi leczniczo-rehabilitacyjne (grupa I i II).

Wolne od podatku są świadczenia otrzymane na rehabilitację zawodową, społeczną i leczniczą osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych lub zakładowych funduszy aktywności.

Pamiętaj!

Szczegółowych informacji o przysługujących ulgach podatkowych udzielają właściwe urzędy skarbowe. Każdego roku należy się upewnić, czy dana ulga obowiązuje.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Osoby z niepełnosprawnością – zaliczone, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do grupy osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności bez względu na rodzaj schorzenia oraz osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności w związku ze schorzeniami narządów ruchu – zwolnione są od podatku od czynności cywilnoprawnych, jeśli

nabywają na potrzeby własne sprzęt rehabilitacyjny, wózki inwalidzkie, motorowery, motocykle lub samochody osobowe.

Dane teleadresowe urzędów skarbowych:

Urząd Skarbowy Poznań-Grunwald
ul. Smoluchowskiego 1, 60-179 Poznań
tel. 61 664 40 00

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * podjazd z przodu budynku,
- * parter przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami,
- * defibrylator,
- * miejsce parkingowe,
- * tłumacz języka migowego (należy wypełnić formularz o chęci skorzystania z usługi, a następnie przesać za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres us.poznan-grunwald@mf.gov.pl, faksu: 61 66 44 037 lub złożyć w siedzibie urzędu skarbowego).

Urząd Skarbowy Poznań-Jeżyce
ul. Strzelecka 2/6, 61-845 Poznań
tel. 61 647 18 00

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * podjazd z przodu budynku,
- * przy wejściu do budynku znajduje się platforma przyschodowa,
- * drzwi do budynku otwierane automatycznie,
- * tłumacz języka migowego (należy wypełnić formularz o chęci skorzystania z usługi, a następnie przesać za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres us.poznan-jezyce@mf.gov.pl, faksu: 61 64 71 921 lub złożyć w siedzibie urzędu skarbowego,
- * przystosowana toaleta.

Urząd Skarbowy Poznań-Winogrody
ul. Wojciechowskiego 3/5, 60-685 Poznań
tel. 61 827 01 00

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * 2 windy z przyciskami w alfabecie brajla,

- * pętla indukcyjna w Sali A (Budynek A),
- * dzwonek przed wejściem,
- * przystosowana toaleta,
- * tłumacz języka migowego (należy wypełnić formularz o chęci skorzystania z usługi, a następnie przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres us.poznan-winogrady@mf.gov.pl, faksu: 61 82 70 101 lub złożyć w siedzibie urzędu skarbowego),
- * parter przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami,
- * 2 miejsca parkingowe,
- * defibrylator.

Urząd Skarbowy Poznań-Wilda
ul. Dolna Wilda 80, 61-501 Poznań
tel. 61 832 88 00

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * podjazd z przodu budynku,
- * drzwi otwierane automatycznie,
- * przystosowana toaleta,
- * tłumacz języka migowego (należy wypełnić formularz o chęci skorzystania z usługi, a następnie przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres us.poznan-wilda@mf.gov.pl, faksu 61 83 33 812 lub złożyć w siedzibie urzędu skarbowego),
- * 2 miejsca parkingowe.

3. Usługi pocztowe

Operator świadczący powszechne usługi pocztowe zapewnia osobom z niepełnosprawnościami do nich dostęp poprzez:

- * organizację pracy placówek umożliwiającą osobom poruszającym się za pomocą wózka inwalidzkiego korzystanie ze świadczonych usług;
- * tworzenie w placówkach pocztowych odpowiednio oznakowanych stanowisk obsługi osób z niepełnosprawnością;
- * umieszczanie nadawczych skrzynek pocztowych w miejscu umożliwiającym korzystanie z nich osobie z niepełnosprawnością, poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego,

w szczególności nadawczych skrzynek pocztowych instalowanych w placówce operatora lub na nieruchomości użytkowanej przez tę placówkę;

- * doręczanie osobom z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego albo niewidomym lub ociemniałym, na ich wniosek i bez pobierania dodatkowych opłat, przesyłek listowych, przesyłek rejestrowanych, w tym przesyłek z zadeklarowaną wartością oraz kwot pieniężnych określonych w przekazach pocztowych, z pominięciem oddawczej skrzynki pocztowej oraz bez konieczności odbierania przesyłki w placówce operatora;
- * przyjmowanie od osoby z niepełnosprawnością w miejscu jej zamieszkania prawidłowo opłaconej przesyłki niebędącej przesyłką rejestrowaną.

Paczka dla ociemniałych o masie do 7 kg – zawierająca korespondencję lub druki, w których informacja jest utrwalona pismem wypukłym lub na innym nośniku dostępnym do odczytu przez osoby niewidome lub ociemniałe, nadana w sposób umożliwiający sprawdzenie zawartości, jest zwolniona z opłaty pocztowej.

Zwolnienie dotyczy przyjęcia, przemieszczenia i doręczenia przesyłki ekonomicznej. Zwolnienie to nie obejmuje opłaty za potwierdzenie odbioru przesyłki rejestrowanej.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami zwolnione z opłat są przesyłki dla ociemniałych nadane przez:

- * osobę niewidomą lub ociemniałą i adresowane do biblioteki lub organizacji osób niewidomych lub ociemniałych bądź do organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych;
- * bibliotekę, organizację osób niewidomych lub ociemniałych bądź organizację, której celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych, i adresowane do osoby niewidomej lub ociemniałej;
- * osobę niewidomą lub ociemniałą bądź skierowane do tej osoby i zawierające wyłącznie informacje utrwalone pismem wypukłym.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z najbliższą placówką pocztową.

4. Usługi telekomunikacyjne

Operatorzy świadczący usługi telekomunikacyjne o charakterze powszechnym mają obowiązek zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami do nich dostępu poprzez:

- * zorganizowanie w placówce obsługującej klientów stanowiska przystosowanego do obsługi osób z niepełnosprawnościami, wyposażonego w komputer umożliwiający kontakt z osobą niesłyszącą lub niemówiącą;
- * dostosowanie placówki obsługującej klientów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- * udostępnianie cennika i regulaminu świadczenia usługi powszechnej sporządzonych przy użyciu dużej czcionki albo w formie elektronicznej w formacie tekstowym;
- * zakładanie aparatów publicznych przystosowanych do używania przez osoby z niepełnosprawnością oraz udostępnianie informacji w punktach obsługi klienta i na stronie internetowej przedsiębiorcy o miejscach ich zainstalowania;
- * wystawianie na żądanie osoby niewidomej oraz słabowidzącej faktury wraz z podstawowym wykazem wykonanych usług telefonicznych w alfabecie brajla lub przy użyciu dużej czcionki albo wysyłanie ich pocztą elektroniczną w formacie tekstowym;
- * na żądanie osoby niewidomej lub słabowidzącej szczegółowy wykaz wykonanych usług telekomunikacyjnych powinien być sporządzany przy użyciu dużej czcionki albo przekazywany pocztą elektroniczną w formacie tekstowym;
- * oferowanie osobom z niepełnosprawnością aparatów telefonicznych przystosowanych do używania przez te osoby.

Operatorzy nie mają obowiązku stosowania wobec osób z niepełnosprawnościami ulg w opłatach. Mogą jednak w drodze uchwał podejmować decyzje o udzieleniu ulg osobom z niepełnosprawnością.

Szczegółów na temat stosowanych ulg i innych udogodnień można szukać na stronach internetowych poszczególnych operatorów.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z wybranym operatorem telekomunikacyjnym.

5. Abonament RTV

Uprawienie do korzystania ze zwolnień od opłat abonamentu RTV mogą uzyskać osoby, wobec których orzeczono o:

- * zaliczeniu do I grupy inwalidztwa lub
- * całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji, lub
- * znacznym stopniu niepełnosprawności, lub
- * trwałej bądź okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Zwolnienie to przysługuje ponadto:

- * osobom niesłyszącym, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2000 Hz o natężeniu 80 dB),
- * osobom niewidomym, których ostrość wzroku nie przekracza 15%.

Zwolnienie nie przysługuje osobom, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26. rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień.

Aby uzyskać zwolnienie z opłat abonamentowych, należy udać się do urzędu pocztowego (właściwego dla miejsca zamieszkania) i tam przedstawić aktualne orzeczenie o niepełnosprawności lub inny dokument uprawniający do korzystania ze zwolnienia, a także dowód osobisty i złożyć oświadczenie o spełnieniu warunków do korzystania ze zwolnienia.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z najbliższą placówką pocztową.

6. Dostępna kultura

Zdecydowana większość poznańskich ośrodków kulturalno-rozrywkowych – kina, teatry, zoo, baseny miejskie, lodowiska, miejskie ośrodki sportu i rekreacji, galerie artystyczne itp. – oferuje ulgi osobom z niepełnosprawnością, które chcą skorzystać z ich oferty. Najczęściej jest to ulga 50% ceny biletu podstawowego, czyli tzw. bilet ulgowy. Informacji o aktualnych cenach biletów ulgowych należy szukać na stronach internetowych poszczególnych ośrodków.

Ulgi i uprawnienia w poznańskich jednostkach kultury:

CENTRUM SZTUKI DZIECKA

ul. Święty Marcin 80/82

61-809 Poznań

tel. 61 646 44 70

www.csdpoznan.pl, e-mail: sekretariat@csdpoznan.pl

Bilety zniżkowe dla opiekuna osoby z niepełnosprawnością – 1 zł.

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * winda (komunikat głosowy),
- * platforma przyschodowa wewnątrz budynku – ułatwia dostęp do windy,
- * pętla indukcyjna,
- * przystosowana toaleta,
- * defibrylator,
- * miejsce parkingowe (ul. Kościuszki).

TEATR POLSKI

ul. 27 Grudnia 8/10

61-737 Poznań

tel. 61 852 56 28 (centrala), 61 852 64 95 (sekretariat)

www.teatr-polski.pl, e-mail: teatr.polski@teatr-polski.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * platforma przyschodowa przy bocznym wejściu,
- * dzwonek przed wejściem,
- * miejsce parkingowe (ul. 27 Grudnia).

Bilety w cenie ulgowej:

Duża Scena – I i II strefa: 30 zł

Malarnia – 30 zł

spektakle – zazwyczaj bilet ulgowy tańszy o 10 zł od normalnego,
bilety w cenie 1 zł dla opiekuna osoby z niepełnosprawnością,
bilety w cenie 20 zł na spektakle z tłumaczeniem na język migowy.

BRAMA POZNANIA ICHOT

ul. Gdańska 2

61-123 Poznań

tel. 61 647 76 34

www.bramapoznania.pl, e-mail: rezerwacja@bramapoznania.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * wejście z poziomu chodnika,
- * drzwi otwierane automatycznie,
- * winda z przyciskami w alfabecie brajla,
- * dzwonek przy wejściu,
- * pętla indukcyjna,
- * przystosowana toaleta,
- * miejsce parkingowe (ul. Gdańska).

Osobom z niepełnosprawnościami wraz z opiekunami przysługuje bilet ulgowy na zwiedzanie ekspozycji Bramy Poznania oraz na audiowycieczkę po Ostrowie Tumskim:

bilet ulgowy na ekspozycję – 12 zł od osoby,

bilet ulgowy na audiowycieczkę po Ostrowie Tumskim – 3 zł od osoby.

W ofercie również ulgowy Bilet Wspólny na Ostrów Tumski (upoważnia do zwiedzenia Bramy Poznania, Rezerwatu Archeologicznego Genius loci oraz Muzeum Archidiecezjalnego) – 13 zł od osoby.

Bilet ulgowy przysługuje po okazaniu dokumentu uprawniającego do niżki (legitymacja osoby z niepełnosprawnością).

W Bramie Poznania dostępna jest oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży o szczególnych potrzebach:

- * oprowadzania tematyczne po ekspozycji z przewodnikiem dla młodzieży z niepełnosprawnością słuchową – 8 zł od osoby (grupa min. 10 osób),

- * zajęcia edukacyjne (na ekspozycji/sali warsztatowej) dla grup dzieci i młodzieży ze szkół specjalnych oraz niesłyszącej i słabosłyszącej – 40 zł za grupę (do 15 osób),
- * zajęcia edukacyjne terenowe dla grup dzieci i młodzieży ze szkół specjalnych oraz niesłyszącej i słabosłyszącej – 30 zł za grupę (do 15 osób).

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE

ul. Wodna 27 – pałac Górków

61-781 Poznań

tel. 61 852 82 51

www.muzarp.poznan.pl, e-mail: muzarp@man.poznan.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * winda z przyciskami w alfabecie brajla,
- * schodołaz lub podjazd zapewniają dostęp do windy,
- * wejście od ul. Klasztornej z poziomu chodnika,
- * dzwonek przy wejściu od ul. Wodnej,
- * przystosowana toaleta.

Bilet w cenie 4 zł dla osoby z niepełnosprawnością + opiekun.

TEATR ANIMACJI (w CK Zamek)

ul. Święty Marcin 80/82

61-809 Poznań

www.teatranimacji.pl, e-mail: sekretariat@teatranimacji.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * winda (komunikat głosowy),
- * platforma przyschodowa wewnątrz budynku – ułatwia dostęp do windy,
- * pętla indukcyjna,
- * przystosowana toaleta,
- * defibrylator,
- * miejsce parkingowe (ul. Kościuszki).

Bilety ulgowe – 27 zł (dzieci), 30 zł (młodzież i dorośli).

Dla szkół specjalnych obniżona cena z 25 zł (cena biletu ulgowego – wejście w grupie) na 20 zł.

TEATR MUZYCZNY

ul. Niezłomnych 1e

61-894 Poznań

tel. 61 852 29 27

www.teatr-muzyczny.pl, e-mail: kasa@teatr-muzyczny.poznan.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * przystosowana toaleta,
- * miejsce parkingowe (ul. Kościuszki),
- * konieczna asysta drugiej osoby.

Indywidualnie przysługują bilety ulgowe, ceny biletów oraz strefy cenowe ustalane są dla poszczególnych spektakli i koncertów (zazwyczaj bilet ulgowy tańszy o 10 zł od normalnego).

W przypadku grup osób z niepełnosprawnością bezpłatny bilet dla opiekuna przysługuje dla każdej grupy liczącej do 10 osób, natomiast w przypadku grup WTZ 1 dla opiekuna każdej grupy liczącej 5–6 osób.

TEATR ÓSMEGO DNIA

ul. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań

tel. 61 855 20 86

www.teatrosmegodnia.pl, e-mail: teatr@osmego.art.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * winda z przyciskami w alfabecie brajla,
- * pętla indukcyjna,
- * przystosowana toaleta,
- * miejsce parkingowe przed wejściem.

Osobie z niepełnosprawnością przysługuje bilet ulgowy.

Opiekun ma wstęp bezpłatny.

CENTRUM KULTURY ZAMEK

ul. Święty Marcin 80/82

61-809 Poznań

sekretariat: tel. 61 646 52 76

www.ckzamek.pl, e-mail: sekretariat@ckzamek.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * winda (komunikat głosowy),

- * platforma przyschodowa wewnątrz budynku – ułatwia dostęp do windy,
 - * pętla indukcyjna,
 - * przystosowana toaleta,
 - * defibrylator,
 - * miejsce parkingowe (ul. Kościuszki).
- Opiekun osoby z niepełnosprawnością ma wstęp bezpłatny.

KINO MUZA

ul. Święty Marcin 30

61-805 Poznań

tel. 61 852 34 03

www.kinomuza.pl, e-mail: muza@kinomuza.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * wejście z poziomu chodnika,
- * winda zewnętrzna z przyciskami w alfabecie brajla,
- * tymczasowo miejsce parkingowe na ul. Piekary,
- * pętla indukcyjna na Sali Dużej,
- * słuchawki do audiodeskrypcji,
- * przystosowana toaleta.

Osobie z niepełnosprawnością przysługuje bilet ulgowy.

7. Opłata paszportowa

Ulgową opłatę paszportową w wysokości 50% stawki pobiera się od osób z niepełnosprawnością oraz ich małżonków, będących na ich wyłącznym utrzymaniu.

Paszporty wydaje

Oddział Paszportów Wielkopolskiego

Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu

ul. ks. Jakuba Wujka 1

godziny urzędowania:

poniedziałek: 11.00–18.00, wtorek–piątek: 8.15–15.15

tel. 61 850 87 77

www.poznan.uw.gov.pl/paszporty-wazne-informacje
e-mail: paszport@poznan.uw.gov.pl

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * wejście z poziomu chodnika,
- * obsługa na parterze,
- * przystosowana toaleta,
- * defibrylator,
- * tłumacz języka migowego.

8. Ulga w opłacie za żłobek

Z tytułu pobytu dziecka w żłobku założonym i prowadzonym przez Miasto Poznań pobierane są opłaty.

Stawka stała płacona miesięcznie ulega obniżeniu o 66% w przypadku rodziców wychowujących dziecko niepełnosprawne, posiadających dochód poniżej kryterium dochodowego z pomocy społecznej na osobę w rodzinie oraz uczestniczących w programach aktywizacji zawodowej.

Szczegółowe informacje udzielane są w placówce, w której przebywa dziecko.

9. Udogodnienia w wyborach

Wyborca z niepełnosprawnością wpisany do rejestru wyborców w danej gminie ma prawo do uzyskiwania informacji o:

- * właściwym dla siebie okręgu wyborczym i obwodzie głosowania;
- * lokalach obwodowych komisji wyborczych znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania wyborcy;
- * warunkach dopisania wyborcy do spisu wyborców w obwodzie głosowania;
- * terminie wyborów oraz godzinach głosowania;
- * komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów;
- * warunkach oraz formach głosowania.

Powyższe informacje przekazuje wójt (prezydent miasta) lub upoważniony przez niego pracownik urzędu gminy w godzinach pracy urzędu, w tym:

- * telefonicznie,
- * na wnioski wyborcy z niepełnosprawnością przesyłanych w drukowanych materiałach informacyjnych lub w formie elektronicznej.

We wniosku wyborca podaje nazwisko, imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania.

W Poznaniu szczegółowe informacje wyborcy z niepełnosprawnością mogą uzyskać telefonicznie w godzinach pracy urzędu pod numerem telefonu POZnan* Kontakt: 61 646 33 44.

Usługi umożliwiające uzyskanie informacji potwierdzającej wpisanie do spisu wyborców i o siedzibie obwodowej komisji wyborczej.

Wyborca może uzyskać informacje:

- * poprzez Internet: https://www.um.poznan.pl/mim/forms/wso_voters.html,
- * telefonicznie:
 - ✓ wysyłając SMS z nr. PESEL pod nr 4320,
 - ✓ dzwoniąc pod nr 61 656 33 44 i podając operatorowi POZnan* Kontakt adres zamieszkania.

W przypadku wyborców o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności kodeks wyborczy przewiduje dwie specjalne formy udziału w głosowaniu, tj. głosowanie korespondencyjne oraz głosowanie przez pełnomocnika.

Głosowanie korespondencyjne

Głosowanie korespondencyjne umożliwiające jest wyłącznie wyborcom o potwierdzonym znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (prawo to dotyczy wyłącznie osób głosujących w stałych obwodowych komisjach wyborczych na terytorium Polski). Zamiar głosowania korespondencyjnego wyborca musi zgłosić komisarzowi wyborczemu do 15. dnia przed terminem wyborów. Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej.

Zgłoszenie powinno zawierać:

- * nazwisko i imię (imiona),
- * imię ojca,
- * datę urodzenia,
- * numer PESEL,
- * oświadczenie o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców w danej gminie,
- * oznaczenie wyborów, których dotyczy zgłoszenie,
- * wskazanie adresu, na który ma być wysłany pakiet wyborczy.

Do zgłoszenia należy dołączyć kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności.

W zgłoszeniu wyborca może zażądać dołączenia do pakietu wyborczego nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie brajla.

Pakiet wyborczy dostarczany jest wyborcy nie później niż 7 dni przed dniem wyborów.

Wyborca z niepełnosprawnością głosujący korespondencyjnie po wypełnieniu karty do głosowania wkłada ją do koperty na kartę do głosowania, którą zakleja, a następnie kopertę tę wkłada do koperty zwrotnej łącznie z podpisanym ww. oświadczeniem i przesyła ją do właściwej obwodowej komisji wyborczej. Pakiet wyborczy może zostać odebrany od wyborcy przez przedstawiciela operatora. Przesyłka jest zwolniona z opłat pocztowych.

Głosowanie przez pełnomocnika

Głosowanie przez pełnomocnika umożliwiające jest wyborcom z niepełnosprawnością o potwierdzonym znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz wyborcom, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończyli 75 lat.

Pełnomocnikiem może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie co udzielający pełnomocnictwa do głosowania lub posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania. Pełnomocnikiem nie może być osoba wchodząca w skład obwodowej komisji wyborczej właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa

do głosowania, a także mężowie zaufania, jak również kandydaci w danych wyborach.

Pełnomocnictwa do głosowania udziela się przed wójtem lub przed innym pracownikiem urzędu gminy upoważnionym przez wójta (prezydenta miasta) do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania. Akt pełnomocnictwa sporządza się na wniosek wyborcy, wniesiony do wójta gminy (prezydenta miasta), w której wyborca jest wpisany do rejestru wyborców, najpóźniej w 9. dniu przed dniem wyborów.

Wniosek o udzielenie pełnomocnictwa powinien zawierać:

- * nazwisko i imię (imiona),
- * imię ojca,
- * datę urodzenia,
- * numer PESEL wyborcy z niepełnosprawnością,
- * adres zamieszkania zarówno wyborcy, jak i osoby, której ma być udzielone pełnomocnictwo do głosowania,
- * oznaczenie wyborów, których dotyczy zgłoszenie.

Czynności związane ze sporządzeniem aktu pełnomocnictwa do głosowania są wolne od opłat.

Pełnomocnik nie może pobierać od udzielającego pełnomocnictwa do głosowania żadnych opłat za głosowanie w jego imieniu w wyborach. Zakazane jest też udzielanie pełnomocnictwa do głosowania w zamian za jakąkolwiek korzyść majątkową lub osobistą.

Każdy wyborca na wniosek zgłoszony pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej ma prawo otrzymać zaświadczenie o prawie do głosowania w miejscu pobytu w dniu wyborów.

W Poznaniu zaświadczenie o prawie do głosowania odbiera się osobiście lub przez pełnomocnika w Wydziale Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych (ul. Libelta 16/20).

Urząd Miasta Poznania wydaje zaświadczenia o prawie do głosowania do 2. dnia przed dniem wyborów.

Każdy wyborca, na pisemny wniosek wniesiony do Urzędu Miasta Poznania w Wydziale Spraw Obywatelskich i Uprawnień Komunikacyjnych (ul. Libelta 16/20), najpóźniej w 5. dniu przed dniem wyborów może dopisać się do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze miasta Poznania.

Lokale wyborcze

W Poznaniu 130 (z 227 łącznie) lokali obwodowych komisji wyborczych jest dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Informacja o lokalach obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców z niepełnosprawnością dostępna jest w:

- * Biuletynie Informacji Publicznej, www.bip.poznan.pl,
- * obwieszczeniu Prezydenta Miasta Poznania o numerach i granicach obwodów głosowania.

Dzień wyborów

Wyborcy niepełnosprawni ruchowo oraz osoby w wieku 75+ (poruszające się na wózkach inwalidzkich lub o kulach) w dniu wyborów będą mogły skorzystać z nieodpłatnego transportu do lokalu wyborczego. Zamiar skorzystania z transportu należy zgłosić telefonicznie pod numerem telefonu: 61 646 33 44. Urząd Miasta podaje na dwa tygodnie przed wyborami do publicznej informacji komunikat dotyczący warunków skorzystania z nieodpłatnego transportu.

Na prośbę wyborcy z niepełnosprawnością w głosowaniu w lokalu wyborczym może mu pomagać inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Pomoc ta może mieć wyłącznie techniczny charakter.

Urząd Miasta Poznania zapewni w dniu wyborów pomoc wyborcom niesłyszącym lub niemym w zakresie kontaktu z obwodową komisją wyborczą za pomocą tłumacza języka migowego. W szczególnych przypadkach, w porozumieniu z zainteresowanym wyborcą, tłumacz języka migowego uda się do wskazanej obwodowej komisji wyborczej o wyznaczonej godzinie w celu udzielenia pomocy wyborcy.

Na prośbę wyborcy członek obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania jest obowiązany przekazać ustnie treść obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów.

Osoby niewidome lub słabowidzące w dniu wyborów w lokalach wyborczych (oraz w przypadku głosowania korespondencyjnego

w przesłanym pakiecie wyborczym) mogą otrzymać nakładki na karty do głosowania w alfabecie brajla.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Krajowym Biurem Wyborczym, Delegatura w Poznaniu

ul. Kościuszki 93

61-716 Poznań

tel. 61 854 13 35

e-mail: poznan@kbw.gov.pl

poniedziałek–piątek: 7.30–15.30

10. Dostęp do tłumacza języka migowego

Osoba uprawniona, czyli osoba doświadczająca trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się, ma prawo do skorzystania z pomocy osoby przybranej (która ukończyła 16 lat) w kontaktach z podmiotami zobowiązanymi, tj. organami administracji publicznej, ratownictwem medycznym, podmiotami leczniczymi, jednostkami Policji, Państwowej Straży Pożarnej i straży gminnych oraz jednostkami ochotniczymi działającymi w tych obszarach.

Osoba z niepełnosprawnością ma prawo do:

- * umożliwienia jej korzystania z pomocy wybranego tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika w kontaktach z podmiotami zobowiązanymi;
- * dostępu do usług pozwalających na komunikowanie się z administracją publiczną, takich jak:
 - ✓ korzystanie z poczty elektronicznej,
 - ✓ przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS, MMS lub komunikatorów internetowych,
 - ✓ komunikacja audiowizualna, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych,
 - ✓ przesyłanie faksów,
 - ✓ strony internetowe spełniające standardy dostępności dla osób z niepełnosprawnością,

- * korzystania, na zasadach określonych w ustawie, z udostępnionych przez organ administracji publicznej usług tłumacza polskiego języka migowego (PJM), systemu językowo-migowego (SJM) lub sposobów komunikowania się osób głuchoniewidomych (SKOGN); świadczenie jest bezpłatne dla osoby uprawnionej, będącej osobą z niepełnosprawnością.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

właściwym organem lub instytucją, w której będziesz załatwiał swoją sprawę.

W przypadku Urzędu Miasta Poznania kontaktuj się poprzez:

- * mail: poznan_kontakt@um.poznan.pl,
- * faks: 61 878 46 30,
- * SMS: 783 944 112,
- * telefon: 61 646 33 44,
- * korzystając z pomocy opiekuna (osoby przybranej), dokonaj zgłoszenia w celu rezerwacji wizyty lub osobiście przyjdź do siedziby Urzędu przy ul. Libelta 16/20 i skorzystaj z usługi tłumacza w godzinach dyżuru, w każdy poniedziałek od 15.00 do 17.00 w punkcie informacyjnym przy wejściu, albo w celu połączenia on-line z tłumaczem języka migowego skorzystaj z terminala dostępnego w siedzibie Urzędu Miasta przy ul. Libelta 16/20, w każdy dzień roboczy w godzinach pracy Urzędu.

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * winda z przyciskami w alfabecie brajla,
- * pętla indukcyjna,
- * tłumacz języka migowego,
- * przystosowana toaleta,
- * miejsce parkingowe przed budynkiem.

11. Pies asystujący

Osoba z niepełnosprawnością wraz z psem asystującym (odpowiednio wyszkolonym i specjalnie oznaczonym psem, w szczególności psem przewodnikiem osoby niewidomej lub niedowidzącej oraz

psem asystentem osoby z niepełnosprawnością ruchową) ma prawo wstępu:

- * do obiektów użyteczności publicznej, w szczególności: budynków i ich otoczenia przeznaczonych na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz innych ogólnodostępnych budynków przeznaczonych do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynków biurowych i socjalnych;
- * do parków narodowych i rezerwatów przyrody;
- * na plaże i kąpieliska;
- * do środków transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i wodnego oraz innych środków komunikacji publicznej.

Uprawnienie nie zwalnia osoby z niepełnosprawnością z odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez psa asystującego.

Warunkiem skorzystania z uprawnienia jest wyposażenie psa asystującego w uprząż oraz posiadanie przez osobę z niepełnosprawnością certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych.

Certyfikat potwierdzający status psa asystującego wydaje uprawniony do tego podmiot prowadzący szkolenie psów asystujących, wpisany do prowadzonego przez Pełnomocnika Rządu do spraw Osób Niepełnosprawnych rejestru podmiotów uprawnionych do wydawania certyfikatów. Osoba z niepełnosprawnością nie jest zobowiązana do zakładania psu asystującemu kagańca oraz prowadzenia go na smyczy.

12. Uprawnienia podczas korzystania ze świadczeń zdrowotnych

Osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności mają prawo do:

- * korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach, czyli do:

- ✓ świadczeń w szpitalach,
- ✓ świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej,
- ✓ usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach,
- ✓ świadczeń rehabilitacji leczniczej.
- * uzyskania bez skierowania ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych;
- * wyrobów medycznych wskazanych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1061 z późn. zm.) do wysokości limitu finansowania.

Jeżeli jesteś tym zainteresowany, skontaktuj się z

Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia
ul. Piekary 14/15

61-823 Poznań

e-mail: kancelaria@nfz-poznan.pl

tel. centrali: 61 850 60 00

infolinia dla pacjentów: 800 190 590

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * wejście z poziomu chodnika,
- * winda,
- * miejsca parkingowe przed budynkiem.

lub

ul. Grunwaldzka 158

60-309 Poznań

tel. centrali: 61 850 60 00

Udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami:

- * podjazd,
- * punkt obsługi klienta z niepełnosprawnością,
- * system kolejkowy wizualny i dźwiękowy,
- * przystosowana toaleta,
- * winda,
- * 2 miejsca parkingowe przed budynkiem.

ROZDZIAŁ V

REHABILITACJA ZAWODOWA

Uprawnienia pracownicze	84
1. Czas pracy	84
2. Prawo do dodatkowego urlopu	84
3. Ochrona zatrudnienia	85

Uprawnienia pracownicze

1. Czas pracy

- * Czas pracy osoby z niepełnosprawnościami nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo.
- * Czas pracy osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo.
- * Osoba z niepełnosprawnościami nie może być zatrudniona w porze nocnej i w godzinach nadliczbowych.

Powyższej reguły nie stosuje się do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz gdy na wniosek osoby zatrudnionej lekarz przeprowadzający badania profilaktyczne pracowników, lub w razie jego braku lekarz sprawujący opiekę nad tą osobą z niepełnosprawnościami, wyrazi na to zgodę. Osoba z niepełnosprawnościami ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę usprawniającą lub wypoczynek. Dodatkowy czas przerwy wynosi 15 minut i jest wliczany do czasu pracy.

Stosowanie obniżonych norm czasu pracy nie powoduje obniżenia wysokości wynagrodzenia wypłacanego w stałej miesięcznej wysokości. Godzinowe stawki wynagrodzenia zasadniczego, odpowiadające osobistemu zaszeregowaniu lub zaszeregowaniu wykonywanej pracy, przy przejściu na powyższe normy czasu pracy ulegają podwyższeniu w stosunku, w jakim pozostaje dotychczasowy wymiar czasu pracy do tych norm.

2. Prawo do dodatkowego urlopu

Osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia:

- * w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku,
- * w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających, a także w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeżeli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy.

Wynagrodzenie za czas powyższych zwolnień od pracy oblicza się jak ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy. Do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym osoby z niepełnosprawnością są kierowane na wniosek lekarza, pod którego opieką się znajdują.

Osobie o stwierdzonym znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Łączny wymiar urlopu dodatkowego i zwolnienia od pracy w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym nie może przekroczyć 21 dni roboczych w roku kalendarzowym.

3. Ochrona zatrudnienia

Osobie zatrudnionej, która w wyniku wypadku przy pracy lub choroby zawodowej utraciła zdolność do pracy na dotychczasowym stanowisku, pracodawca jest obowiązany wydzielić lub zorganizować odpowiednio stanowisko pracy z podstawowym zapleczem socjalnym, nie później niż w okresie trzech miesięcy od daty zgłoszenia przez tę osobę gotowości przystąpienia do pracy. Zgłoszenie gotowości przystąpienia do pracy powinno nastąpić w ciągu miesiąca od dnia uznania za osobę z niepełnosprawnością. Przepisu tego nie stosuje się, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było naruszenie przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez pracownika z jego winy lub z powodu jego stanu nietrzeźwości – udowodnione przez pracodawcę.

ROZDZIAŁ VI

WAŻNIEJSZE AKTY PRAWNE

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, z 2009 r., Nr 114, poz. 946).
2. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej Karta Praw Osób Niepełnosprawnych (M.P. 1997 nr 50, poz. 475 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, 1000, 1076, 1925, 2192, 2354).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, 1693, 2192, 2245, 2354, 2529).
5. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 13 grudnia 2006 r. (rezolucja nr 61/106).
6. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1990, 2244, 2322).
7. Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2188).
8. Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2018 r. poz. 1954, 2245, 2354).
9. Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414, 2111, z 2018 r. poz. 650, 915).
10. Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204, z 2015 r. poz. 1324, z 2018 r. poz. 1717).
11. Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000, 1349).
12. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2018 r. poz. 720, 1669).
13. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2018 r. poz. 574, 1669).
14. Ustawa z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1919).
15. Ustawa z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1150, z 2018 r. poz. 2159, 2244).

16. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, 1540, 1552, 1629, 1669 i 1693, 2073, 2126).
17. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824).
18. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2010 r. w sprawie wydawania certyfikatów potwierdzających status psa asystującego (Dz. U. z 2010 r. Nr 64, poz. 399 ze zm.).
19. Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2018 r. poz. 932).

Indeks spraw

A

Abonament RTV 67

Aktywny Samorząd 13, 19, 21

Asystent 22, 23

B

Bezpłatny transport do placówek oświaty 47, 56

C

Czas pracy 83, 84

D

Dodatek do zasiłku rodzinnego 25, 35

Dodatek mieszkaniowy 25, 36–38, 41

Dostęp do tłumacza języka migowego 47, 78

Dostępna kultura 47, 68

J

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka „Za życiem” 25,
34, 35

K

Karta parkingowa 47, 57–60

Karta Dużej Rodziny 25, 42, 43

Komunikacja miejska 47, 48

L

Likwidacja barier w komunikowaniu się i barier technicznych 13, 14

Likwidacja barier architektonicznych 13, 16

Linie lotnicze 47, 55, 56

O

Obniżka czynszu 25, 36, 39–41

Ochrona zatrudnienia 83, 85

Opłata paszportowa 47, 72

Orzekanie 7–10, 12

P

Pies asystujący 47, 79

PKP 47, 50–54

PKS 47, 54, 55

Podatki 30, 47, 60

Prawo do dodatkowego urlopu 83–85

Przedmioty ortopedyczne 8, 12, 13, 17, 18

S

Specjalny zasiłek opiekuńczy 25, 29, 30

Sprzęt rehabilitacyjny – wypożyczalnia 13, 24

Strefa Płatnego Parkowania 47, 59

Ś

Środki pomocnicze 8, 12, 13, 17, 18

Świadczenia zdrowotne – korzystanie 47, 80

Świadczenie wychowawcze (program 500+) 25, 33

Świadczenie pielęgnacyjne 25–27, 48

T

Turnus rehabilitacyjny 13, 18, 19, 61, 84, 85

U

Udogodnienia w wyborach 47, 73

Ulga w opłacie za żłobek 47, 73

Usługi pocztowe 47, 64

Usługi telekomunikacyjne 47, 66

W

Wielkopolska Karta Rodziny 25, 44

Wypożyczalnia książek 13, 23

Z

Zasiłek dla opiekuna 25, 31, 32

Zasiłek okresowy 13, 22

Zasiłek pielęgnacyjny 25, 28, 67

Zasiłek stały 13, 22, 48

Opracowanie zespół:
Józef Solecki
Aneta Gołemska
Jagoda Suchorzewska

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
Urząd Miasta Poznania, ul. 3 Maja 46, 61-728 Poznań
www.poznan.pl

Opublikowano nakładem
Wydawnictwa Miejskiego Poznania
ul. F. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań
www.wmposnania.pl

Projekt graficzny i skład
Studio Graficzne Wydawnictwa Miejskiego Poznania

Zdjęcie na okładce
fotoportal.poznan.pl

ISBN
978-83-7768-236-4
Wydanie II zmienione